

DÁTUM

SZABADELVŰ
POLITIKAI
NAPILAP

II/35.

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

A román fél hallgatott

A Külügyminisztérium pénteken jegyzéket adott át a budapesti román ügyvivőnek, amelyben a Magyar Köztársaság 1990. február 10-ei hatállyal felmondja a kettős állampolgárság eseteinek megoldásáról és megelőzéséről 1979. július 13-án aláírt magyar-román államközi megállapodást. Erre a jogszerű lépésre az egyezmény megfelelő cikkelye adott lehetőséget. A felmondást a Magyarországon tartózkodó több ezer romániai menekült rendezetlen helyzete, illetve a közös megoldásra tett magyar kezdeményezések előli román elzárkózás tette szükségessé. A Magyar Köztársaság lépése annak a törekvésének a megvalósítását szolgálja, hogy az emberi jogokat, így az állampolgársághoz való jogot is a nemzetközi normákkal, valamint sokoldalú, egyezményes kötelezettségeivel összhangban kezelje. A magyar fél a jegyzékben azt is bejelentette, hogy kész a román féllel haladéktalanul tárgyalásokat kezdeni az állampolgárságot érintő kérdések mielőbbi rendezéséről.

Míndezekkel összefüggésben a Belügyminisztérium is közleményt adott ki. Eszerint: a kettős állampolgárságról kötött egyezményben annak idején a szerződő felek kötelezettséget vállaltak arra, hogy csak abban az esetben adják meg az állampolgárságot a másik szerződő fél állampolgárának, ha ez a személy okirattal bizonyítja, hogy másik állampolgársága megszűnt. Az egyezmény felmondásával megnyílik a lehetőség arra, hogy a Magyarországon élő román állampolgárok magyar állampolgárságot szerezzenek, román állampolgárságuk megmaradása mellett. A Romániában élő magyarok érdeke azt kívánja, hogy szülőföldjükön gyakorolhassák az egyént és a kisebbségeket megillető emberi jogokat. Várható, hogy a Romániából érkezett jelenleg Magyarországon élő sok ezer menekült mihamarabb visszatér szülőföldjére. Ugyanakkor a magyar kormány nem zárkózik el attól, hogy a Belügyminisztérium útján az ideiglenes köztársasági elnöknek kezdeményezze: azok a magyar nemzetiségű menekültek, akik Magyarországon élnek, s beilleszkedtek a társadalomba, kérelmükre magyar állampolgárságot kapjanak. Ennek megfelelően e személyeknek a magyar állampolgárság megszerzése iránti kérelmükkel a lakóhelyük szerint illetékes anyakönyvvezetőhöz kell fordulniuk. A kérelemhez alapvető személyi okmányokat kell csatolniuk és az állampolgárságról szóló 1957. évi V. törvényben előírt adatokat igazolniuk. E törvény alapján az honosítható, aki a kérelmet megelőző három év alatt megszakítás nélkül Magyarországon lakott. Akinek felmenője magyar állampolgár volt és a kérelem

előterjesztésekor Magyarországon él, felmentést kaphat a háromévi várakozási idő alól. Lakóhelyére tekintet nélkül honosítható az, akinek házastársa vagy gyermeke magyar állampolgársággal rendelkezik. (A részletes felvilágosítást az anyakönyvi hivatalok adják meg.) A közlemény végül leszögezi: a BM megteszi a szükséges intézkedéseket arra, hogy a kérelmeket gyorsan, a szokásosnál rövidebb idő alatt intézzék el.

Emlékeztet, hogy a Parlament legutóbbi ülésén Kovács László külügyi államtitkár bejelentette: február 1-jén a Külügyminisztérium jegyzékben javasolta a román félnek, hogy módosítsák a kettős állampolgárság lehetőségét kizáró kétoldalú megállapodást. A Külügyminisztérium az elmúlt évben többször is tett kísérletet a megállapodás módosítására, ám ez elől a román fél kitért. Az újabb jegyzékre azért volt szükség, mert február 11-én lejár a megállapodás második öt éves periódusa is, és amennyiben nem tesznek javaslatot ennek felmondására, akkor a szerződés újabb 5 évre érvénybe lép. A február 1-jei jegyzékben a magyar fél közölte: ha a román fél február 8-áig nem ad választ, vagy elzárkózik, akkor Magyarországon egyoldalúan felmondja a megállapodást.

(MTI)

Spanyol hitel és készség

A várakozásoknak megfelelően sikerültek a Melega Tibor kereskedelmi miniszterhelyettes madridi tárgyalásai. Megegyeztek a felek 200 millió dolláros spanyol hitel folyósításáról vegyes vállalatok létesítéséhez, valamint exporthitel formájában. Az összeg 50 százalékára a spanyol kormány garanciát ad. A fennmaradó rész kedvezményes feltételek mellett adandó áruhitel.

Sikerült felvenni a kapcsolatokat azzal a spanyol állami intézménnyel, amely a harmadik világhoz tartozó országokkal tartja a kapcsolatokat. Ez az intézmény kész szolgáltatásait kiterjeszteni Magyarországra is. Növekvő érdeklődés tapasztalható hazánk iránt. A gyáriparosok vezetősége együttműködne vegyes vállalatok létesítésében, bár a politikai változások gyorsasága nem jelenti a gazdasági változások hasonló tempóját. Kifejezésre juttatták, hogy Magyarország bizonyos tekintetben előnyt élvez a többi kelet-európai országgal szemben, ám a tradíciók hiánya miatt türelemmel kell kezelni a kapcsolatokat fejlesztésének ütemét.

Választási per tu

(Hogyan szólítják a választópolgárt a 9. oldalon)

Vélemény Erdély-ügyben

(Csordás Gábor a magyarságról a 3. oldalon)

KAPCSOLATFELVÉTELEL

II. János Pál Kismartonban (Eisenstadtban)

Kapfinger András felvétele

A Magyar Köztársaság és az Apostoli Szentsek pénteken helyreállította diplomáciai kapcsolatait, az erről szóló jegyzőkönyvet Németh Miklós miniszterelnök és Agostino Casaroli bíboros államtitkár írta alá az Országházban. A diplomáciai kapcsolatok a két állam között 1945-ben a Szövetség Ellenőrző Bizottság döntése alapján szakadtak meg. E döntésre hivatkozva a budapesti szovjet katonai parancsnokság távozásra szólította fel Angelo Rotta apostoli nunciust, aki 1945. április 5-én hagyta el az országot. Bár 1945 és 1948 között több kezdeményezés volt az állam és a magyar katolikus egyházi vezetők részéről is a kapcsolatok helyreállítására, a magyar belső viszonyok és a nemzetközi helyzet alakulása kedvezőtlenül befolyásolták az álláspontokat. A diplomáciai kapcsolatok rendezése a diktatórikus-

sá való magyar viszonyok miatt 1948 végére lekerült a napirendről.

A Mindszenty-pertől és a bíboros elítélésétől kezdődően a viszony fagyos-sá, szinte ellenségessé vált, s ebben egészen a hatvanas évek elejéig lényeges változás nem következett be. Ekkorra azonban, a nemzetközi feszültség enyhülése és a vatikáni realpolitikai törekvések, a „keleti politika” meghirdetése új lehetőségeket teremtettek; a magyar belső konszolidáció sem nélkülözhetette az egyházzal meglévő kapcsolatok rendezését. A magyar kormány és a Szentsek tárgyalásai 1963-ban kezdődtek meg, és 1964-ben a részleges megállapodást Prantner József miniszter, az Állami Egyháziügyi Hivatal akkori elnöke és Casaroli írta alá.

folytatás a 4. oldalon

Horn Gyula kanadai tárgyalásairól

A kanadai kormány, a törvényhozás kész széles körű gazdasági támogatást nyújtani Magyarországnak, elismerve úttörő szerepét a reformokban. Kanadában egyúttal nem csekély aggodalommal figyelik a térség politikai és gazdasági feszültségeit. Erről beszélt nyilatkozatában Horn Gyula, aki a kanadai kormány meghívására tesz hivatalos látogatást az országban.

„Rendkívül nagy érdeklődést tapasztaltam Magyarországra. Hangsúlyozták, hogy a kanadai kormány részéről változatlan a készség az együttműködésre, a támogatásra. Egyúttal viszont nő az aggodalom amiatt, hogy térségünk országaiban destabilizálódik a helyzet, és a magántőke lényegesen óvatosabb lett: biztosítékokat kíván arra, hogy a választásokkal nem következik be törés a demokratikus átalakulás, a piactudásra való áttérés folyamatában. Biztosítottam tárgyalópartnereimet, hogy a folyamatok visszafordíthatatlanok, s hogy bár a politikai pártok eltérő nézeteket vallanak, nagy többségük azonos vagy ha-

sonló nézeteket képvisel e politikai folyamatok továbbvitelét illetően.

Kértem a kanadai kormány képviselőit, hogy állami intézkedésekkel erősítsék a bizalmat Magyarországra, s erre teljes készséget tapasztaltam: Kanada mind a „24-ek” keretében, valamint ezen kívül is támogatásra törekszik.

A magyar külügyminiszter javaslatát, hogy a kanadai vízumeljárás egyszerűsítésével könnyítsék a két ország közötti utasforgalmat, pozitív szellemben fogják megvizsgálni. Horn közölte: a magyar kormány kezdeményezni fogja azok ügyének rendezését, akiket 1945 után, illetve 1956 után megfosztottak állampolgárságuktól. E személyek, amennyiben igénylik, gyorsított eljárással kaphatják vissza állampolgárságukat. A magyar külügyminiszter pénteken Torontóba, majd Montrealba látogat. Útja során találkozik Brian Mulroney kormányfővel, valamint a tartományok vezetőivel, az üzleti élet és a kanadai magyarság képviselőivel.

Minden német felelős

Az NDK csütörtökön először ismerte el „az egész német nép felelősségét” a hitleri múltért és közölte, hogy kész „szolidáris anyagi támogatást nyújtani a náci rendszer zsidó származású áldozatainak”. Az NDK részleges erkölcsi felelősségének elismerését az a levél tartalmazza, amelyet Modrow intézett Edgar Bronfmanhoz, a Zsidó Világkongresszus elnökéhez, illetve az izraeli kormányhoz. A levél összhangban áll az izraeli-NDK diplomáciai kapcsolatok tervezett felvételével, illetve az USA-ban működő zsidó szervezetekkel folyó „építő és a bizalmon alapuló párbeszéddel”.

Az NSZK már 1951-ben elismerte felelősségét, és azóta dollármilliárdokat fizetett ki jóvátételként Izraelnek, a zsidó szervezeteknek és a túlélőknek. Ugyanakkor az NDK, mint 1949-ben létrehozott „antifasiszta” állam, erre nem volt hajlandó és tagadta, hogy bármiféle történelmi vagy erkölcsi felelősség terhelné a történelemért. Hírfügynökségek megjegyzik, hogy az NDK-ban jelenleg négyezer zsidó él, s Modrow leveléből egyelőre nem derül ki, Berlin kinek fizetne „anyagi támogatást”.

A VILÁG HÍREI

– Magyarország elfogadja az egységes Németország NATO-tagságát úgy, hogy az ország keleti része demilitarizált, idézte pénteken a Globe and Mail Horn Gyula külügyminisztert. Horn nem lát lehetőséget arra, hogy az NSZK, a NATO kulcsfontosságú tagja, kilépjen a szövetségből. Így az egységes Németország a NATO tagja lehet, olyképpen, hogy Kelet-Németországot demilitarizálják. Az NSZK területén megmaradnának az amerikai, a kanadai, a brit és az egyéb szövetséges erők, míg a szovjet csapatokat kivonnák Kelet-Németországból.

– Bush „igen pozitívnak” minősítette Baker amerikai külügyminiszter és Sevardnadze csütörtöki moszkvai tanácskozását, s reményét fejezte ki, hogy „jelentős előrelépés” történt a hadászati fegyverzet-koalíciók egyezmény kidolgozásában.

– Londonban nagy izgalmat, felháborodást és hivatalos tiltakozást váltott ki Ali Hamenei ajatollah iráni vallási vezetőnek az a pénteken tett kijelentése, hogy változatlanul érvényes és végrehajtandó az a halálos ítélet, amelyet az időközben elhunyt elődje, Khomeini ajatollah most egy éve mondott ki Salman Rushdie indiai származású brit íróra „Sátáni versek” című regénye miatt.

– A Szovjetunió elítéli az izraeli kormány letelepítési politikáját, amelyet a megszállt arab területek benépesítése céljából folytat – hangoztatja a szovjet külügyminisztérium közleménye. A dokumentum Jichak Samir kijelentésére reagált, amelyben az izraeli kormányfő és társai az Izraelbe érkező bevándorlókat, köztük a Szovjetunióból jötteket e politika szolgálatára ösztökélte.

– Keyvan Imani, az Iráni Iszlám Köztársaság budapesti nagykövete hazája nemzeti ünnepe alkalmából pénteken fogadást adott a nagykövetségen.

– A Szovjetunió hajlandónak mutatkozik arra, hogy ez év május 31-ig Csehszlovákiában állomásozó csapatainak jelentős részét kivonja, s ehhez akár egy-két héten belül hozzáfogjon. Ezt moszkvai csehszlovák források közölték az e témában megtartott konzultációk után.

– Pekingben pénteken megkezdődött a második fordulója annak a tárgyalássorozatnak, amelynek célja bizalomerosztó intézkedés Kína és a Szovjetunió között. Mindkét fél pozitívan értékelte a tavalyi moszkvai első fordulót, és készségét fejezte ki arra, hogy további erőfeszítéseket tesz a határ mentén állomásozó fegyveres erők olyan csökkentésére, amely megfelel a két

NYERS FELHANGGAL

Szociáldemokrata kongresszus

A közép- és a kelet-európai országoknak joguk van ahhoz, hogy létrehozzák saját, demokratikus gazdasági és társadalmi rendjüket, megőrizték kulturális arculatukat, és elkerüljék a függőségi viszony új formáit – hangoztatják a közös piaci országok szocialista és szociáldemokrata pártjai abban a határozatban, amelyet kétnapos nyugat-berlini kongresszusuk végeztével fogadtak el. Támogatásukról biztosították Gorbacsovnak a demokratikus megújulásra és az európai együttműködésre irányuló politikáját. Egyúttal hangoztatják: a nyugat-európai államoknak meg kell akadályozniuk azt, hogy a közép- és kelet-európai forradalmak elbukjanak. A határozat rámutat, hogy a demokratizálás ütemétől nem maradhat el a biztonsági és a leszerelési politika. Az Európai Közösség aktív keleti politikáját határozott leszerelési politikának kell kiegészítenie, amelynek végső célja biztonsági partneri viszony kiépítése Kelet és Nyugat között.

A szocialista és szociáldemokrata pártok nyugat-berlini kongresszusán vendégként vett részt Nyers Rezső, az MSZP és

Petrasovits Anna, az MSZDP elnöke. Nyers Rezső elmondta, részvételét az a meggyőződés diktálta, hogy az Európai Közösséghez fűződő kapcsolat létfontosságú Magyarország számára. Emellett úgy véli, hogy az MSZP-nek helye van, helye lesz az európai szocialista, szociáldemokrata pártok családjában.

Az MSZP elnöke úgy vélekedett, hogy e pártok közül ma még csak kevesen ismerik föl a Kelet-Európát nyomasztó problémák tényleges súlyát. Foglalkoztatja őket ugyan a Kelet- és Nyugat-Európa közötti kapcsolatok kérdése, ám a viszony szorosabbra vonását illetően híjával vannak a konkrét elképzeléseknek. Az MSZP és az SZDP együttes nyugat-berlini jelenlétééről elmondta: rövid távon nincs kilátásban közeledés a két párt között. Ugyanakkor óva intett a rövid távlatokban való gondolkodás veszélyeitől. Mint mondtotta, a rövid távon gondolkodó politikusok óhatatlanul rövidlátókká válnak. Középtávon a pártok érdekeit alá kell rendelni a haladás és a baloldali eszme követelményeinek, azaz végső soron a nemzeti főemelkedés érdekeinek.

Heti eseménykrónika február 3–9.

Szombat – Vita az Afrikai Nemzeti Kongresszusban F. W. de Klerk dél-afrikai javaslatáról. – Lukanov az új bolgár kormányfő. – Kohl és Modrow tárgyal Davosban a német egységről. – A Világbank és az IMF felveszi a kapcsolatot Romániával. – Megalakul az Ideiglenes Nemzeti Egységtanács. – Kína tiltakozik a Dalai Láma prágai látogatása miatt.

Vasárnap – A Szlovén KP kiválik a jugoszláv pártból – Silviu Brucan le-

mond vezetői tisztéről. – Óriási tüntetés Moszkvában a peresztrojka mellett. – Megszűnik a Trybuna Ludu. – Marchais, az FKP főtitkára a 40 év „vívmányait” félti a kelet-európai fejleményektől. – Napirenden a német pénzügyi-gazdasági unió. – Merénylet Egyiptomban izraeli turisták ellen.

Hétfő – Óvatos albán reformok. – Feszültség Romániában a nemzetiségűk között. – Megkezdődik az SZKP KB ülése. – Calderón az új Costa Rica-i elnök. – Az Európai Közösség külügyminiszterei lefektetik a kelet-európai országokkal való jövőbeni kapcsolatok elveit.

Kedd – Baker amerikai külügyminiszter kétnapos tárgyalást kezd Prágában. – Tüntetések szovjet-Kirgizában is. – Lengyel-nyugatnémet külügyminiszteri tárgyalások Bonnbán. – Hurd brit külügyminiszter is Bonnba érkezik. – Prágában tömegtüntetésen követelik a szovjet csapatok kivonását.

Szerda – Történelmi döntés: az SZKP gyakorlatilag lemond vezető szerepéről. – Baker Moszkvában tárgyal a júniusra tervezett szovjet-amerikai csúcstalálkozó előkészítéséről. – Casaroli vatikáni államtitkár Budapestre érkezik. – NSZK-kormánybizottság a német egység ügyének kezelésére. – Bejelentik, hogy Kohl és Genscher szombaton Moszkvába utazik.

Csütörtök – Arensz izraeli külügyminiszter Prágában tárgyal. – Tüntetések Bukarestben, Marosvásárhelyen. – Batmönh mongol vezető is párbeszédet ajánl az ellenzéknek. – Nyugati vezetők a német egységről nyilatkoznak. – Haladás Baker és Sevardnadze tárgyalásain és a bécsi haderőcsökkentési tárgyalásokon.

Péntek – Gorbacsov fogadja az amerikai külügyminisztert – első ülést tartja az Ideiglenes Román Nemzeti Egységtanács.

ország közötti jószomszédi kapcsolatok normális szintjének.

– Medvegyev Londonban csütörtökön kijelentette, hogy a demokrácia kiszélesítésének jegyében radikálisan megreformálják a pártot. „Lemondunk arról, hogy az SZKP-t hierarchikus, szigorúan központosított pártnak fogjuk fel. A köztársasági kommunista pártok, s más pártvezetők függetlenebbek lesznek” – hangsúlyozta. A párt átalakítása – fűzte hozzá – már csak a véres összeütközésekhez vezető nemzetiségi problémák miatt is régóta esedékesé vált.

– Arensz izraeli külügyminiszter és Dienstbier pénteken Prágában aláírta a megállapodást Csehszlovákia és Izrael diplomáciai kapcsolatainak újrafelvételéről.

– Wörner, a NATO főtitkára már szombaton találkozik Bush amerikai elnökkel Camp Davidban, ezt követően Ottawába repül, hogy részt vegyen a szövetség 16 tagállamának külügyminiszteri találkozásán. A Camp David-i és a kanadai tárgyalások központjában a „nyitott ég-bolt” értekezlet előkészítése áll: Ottawában hétfőtől szerdáig a NATO- és a VSZ-országok külügyminiszteri szinten tárgyalnak erről a javlatról.

A demokrácia: érdekek összecsapása

Vélemény Erdély-ügyben

A magyarok maguk vívják ki jogaikat!

Erdély-ügyben nem tud elég okos lenni az ember! Mert például egészen a közelmúltig okkal ért sokunkat a vád: süket szívűek vagyunk. (Azt most ne firtassuk, kinek a hibájából!) Aztán a menekültáradatok bebizonyították, hogy mégsem vagyunk azok. A forradalom óráiban pedig már a pártok szinte egymással versengve szervezték a segélyakciókat, míg nem az egyik megálljt intett. No nem a segélyszállítványoknak, hanem annak, hogy a hazai politikai csatározások hadszínterévé válják Erdély. Ma ott tartunk, hogy minden egyes kis romániai rezdülésről – érthetően – drámai hangon számol be a sajtó, s mi, a demokrácia csecsemői akarjuk megmondani, hogy ők ott hogyan építsék az utat Európa felé. Mondom, nem tudunk elég okosak lenni, mert nem tudjuk eldönteni, mit csináljunk. Lépjünk vagy ne lépjünk az odaátról érkező riasztó hírek hallatán.

Csordás Gáborral, a pécsi Jelenkor főszerkesztőjével folytatott beszélgetés engem az utóbbiról győzött meg, de döntse el ezt ki-ki maga!

A pécsi Ifjúságért Egyesület még tavaly szervezett az Erdélyből érkezett fiatalok részére egy klubot. A tagok úgy döntöttek, hogy hazalátogatnak, felkeresik szüleiket, rokonait, ismerőseiket. Őket „kísérte” el Csordás Gábor. Az úticél Kolozsvár volt.

– Kivel találkoztál, s milyennek látad az ottani kulturális életet?

– Felkerestem régi író, költő barátait. Így többek között beszélgettem

Kántor Lajossal, a Korunk főszerkesztőjével, aki egyúttal a Magyar Demokrata Szövetség Kolozs megyei elnöke, és Szilágyi Istvánnal, az Utunk utódlapja, a Helikon főszerkesztőjével. A velük való találkozás arról győzött meg, hogy az ottani írók három egymástól jól elkülöníthető csoportba sorolhatók. Egy részük nyakig belemerül a politikai életbe, mint pl. Kántor Lajos vagy Cs. Gyimesi Éva. Másik részük a különféle sajtóműhelyekben tevékenykedik. Tulajdonképpen nem önszántukból, hanem mert nincs aki helyettük csinálja. Sokan külföldre távoztak vagy kompromittálódtak. S köztük foglalnak helyet azok az írók, költők, akik úgy-ahogy a Ceausescu-éra alatt is megőrizték a függetlenségüket, s ehhez továbbra is ragaszkodnak, s „csupán” reménykedéssel figyelik az eseményeket. Öröndetes, hogy számos magyar újság jelent meg, mint például a Szabadság, amely a Front magyar nyelvű lapja, vagy a Jelenlét címet viselő ifjúsági fórum. Természetesen működik már a kolozsvári színház és opera is.

– Sütő András nemrégiben úgy fogalmazott, hogy a diktátor halott; de büze belengi egész Romániát. Valóban erősen élnek tovább a magyarság ellen uszító eszmék?

– A kisebbségi jogokat illetően háromféle nézet uralkodik. Az első – amelyet sajnos csak meglehetősen vékony európai műveltségű réteg képvisel – szerint a demokrácia együtt jár a

kisebbségi jogok biztosításával. Ezt a nézetet valló románok kiállnak magyar ügyben. Az értelmiség egy másik, már jóval tekintélyesebb hányada, többségében pap vagy tanár, a hagyományos sovinszta programmal átitott réteg. A kisebbségi kérdést úgy ítéli meg, hogy minden egyes magyaroknak adott jog az ő jogaikat csorbítja. S ezek az erők komoly propagandát fejtenek ki a magyarokkal szemben. E mögött nem tévedés vagy tájékozatlanság húzódik meg, hanem a nagyromán elmélet. A harmadik csoportba tartozik a román nép döntő hányada. Ők félig-meddig elhitték a nacionalista eszméket, de az a Ceausescu-rendszer bukásával együtt degradálódott a szemükben. Készek az együttműködésre. Am ezek azok, akik úgy gondolkoznak, hogy „A forradalomban együtt voltunk, miért akartok most külön úton járni?” S értetlenül és sértettséggel fogadnak minden kisebbségi kezdeményezést. A többség nem tudja, mi a különbség a szeparatizmus és az autonómia között. Nincs tapasztalatuk a modern társadalomról, ahol a különböző szférák önállóan szerveződnek meg. Azt a társadalmi szemléletet osztják, hogy a falu együtt él. Ezt a tudatlanságot lovagolják meg a sovinszták.

A román demokrácia jövője pedig azon múlik, hogy ez a tekintélyes többség melyik irányba billen. Időben meg tudja-e tanulni, ami a modern társadalom megszervezéséhez kell, s

amibe beletartozik a kisebbségek iránti tolerancia is. A magyarokkal szembeni ösztönös szembenállás mögött – a jóhiszemű többség esetében – tévedés, társadalmi tapasztalatlanság húzódik meg. Ezzel szemben viszont nem szabad élesen fellépni, hanem hallatlan türelemmel és bizalom kinyilvánításával kell viszonyulni. Ezért vallom, hogy azzal csak ártunk, ha egy pár száz fős magyarelles tüntetést drámaian harangozunk be a tv-ben, rádióban vagy a sajtóban, mert ezzel csak a sovinszták alá adjuk a lovat. A demokrácia ugyanis nem más, mint az érdekek összecsapása. Ha egy tüntetést nemzetpusztítássá dramatizálunk, és nem hagyjuk, hogy a maga természetes módján folyjon az érdekek harca, melyben az ottani magyarok intézményesíthetik kisebbségi jogaikat – ahelyett, hogy használnák nekik, az érdekeiket veszélyeztetjük. Lehet élni szabadságjogokkal, lehet tüntetni, pártot, intézményt alapítani. Véleményem szerint az a helyes magatartás, ha hagyjuk, hogy az ottaniak maguk harcolják ki jogaikat. A nagyromán államokra építő nosztalgia pártok, mint például a Maniu-féle Parasztpárt és a Liberális párt – pálinkát osztogatnak és öt dollárt fizetnek, aki belép közéjük – könnyen hatnak az egzisztenciáját veszített, csordaösztönű lumpen rétegre. S könnyen kiviszik őket az utcára. Ezért kell nekünk higgadnak maradni, s bízni a bukaresti vezetéssel.

Cseke Hajnalka

Változó megítélések

Magyarország és a cionizmus

A leginkább a cionizmus megítélésében változott meg a véleménye izraeli látogatása során – mondotta Pozsgay Imre a Magyar Hírlap tel-avivi tudósítójának, utalva arra, hogy az „egyeztetett külpolitika” idején Magyarország képviselője is megszavazta az ENSZ-ben azt a határozatot (1975), amely a cionizmust a faji megkülönböztető politika egyik válfajaként bélyegezte meg. Tegyük hozzá: merőben alaptalanul és csak a harmadik világ diktatúráival szövetkezett kommunista tömb nyomására.

– Ebben a kérdésben korábban is sokat változott a véleményem – folytatta az államminiszter, aki szerint „e térség minden népének érdeke, hogy ezt az álláspontot felülvizsgáljuk”.

A Magyar Zsidó Kulturális Egyesület elnöksége részéről Rózsa T. Endre már tavaly novemberben nyomatékosan kérte, hogy a kormány határolja el magát a cionizmus ellen korábban folytatott rágalomhadjáratától. Ez a kérés azon a megbeszélésen hangzott el, amelyet Tabajdi Csaba miniszterhelyettes, a kormány nemzetiségi és etnikai titkárságának vezetője folytatott az egyesület székházában az elnökséggel. Tabajdi akkor – egyetértőleg –

úgy vélte, hogy ebben a kérdésben okvetlenül lépnie kell a kormánynak.

Az egyesület elnöksége képviselőiben Zala Tamás újságíró Horn Gyula külügyminiszternek is fölterelte a kérdést, mit szándékozik tenni az ügyben a kormány. Az Újságírószövetség külpolitikai szakosztályának ugyancsak még tavaly november derekán lezajlott ülésén került sor erre. A miniszter is rokonszenvező választ adott, de hozzátette: a kormány hivatalosan még nem foglalkozott a problémával.

Erdemes kitérni itt a cionizmus megítélésével kapcsolatos szovjet álláspontra, illetve magatartásra.

Alekszandr Golicin, a londoni szovjet nagykövetség tanácsosa 1989. november 2-án az ún. Wilton Park Konferencián Stephen J. Roth-nak, a Brit Cionista Szövetség elnökének kijelentette: „A cionizmus elítélése rasszizmus gyanánt az ideológiai háború része volt abban az időben, amikor Izraellel kapcsolatban mindent rossz színben állítottak be. Ha elismerjük Izrael, amely a világ négy sarka felől együvé hozza össze a zsidókat, akkor el kell ismernünk az ideológiai mozgalmat is, amelyen alapszik. Meg kell szabadulnunk a nemzetközi kapcsola-

tokat terhelő ideológiai konfliktusoktól.”

Sajnos, ez az álláspont, amelyről maga Stephen J. Roth adott hírt Budapesten jártakor, nem vált még a szovjet kormány hivatalos álláspontjává. Sőt, Moszkva egyelőre azt hangsúlyozza, hogy nem kíván fellépni a hazug és szégyenletes 1975. évi ENSZ-határozat visszavonásáért. Ennek nem ideológiai, hanem gyakorlati, taktikai okai vannak.

Vlagyimir Petrovskij, szovjet külügyminiszter-helyettes egy nemrégiben lezajlott New York-i sajtókonferencián azzal érvelt a határozat hatályon kívül helyezése ellen, hogy az „a Közel-Keleten messze túlterjedő konfrontációt okozza és hátrányosan hatna az ENSZ egészére”. Ez válasz volt egyúttal Dan Quayle amerikai alelnök kezdeményezésére, aki arra szólította föl a Szovjetuniót, csatlakozzék Amerikához egy olyan javaslat kidolgozásában, mely semmissé nyilvánítaná az 1975-ös határozatot.

A magyar külpolitikának, mely az utóbbi időben számos helyénvaló kez-

deményezéssel függetlenítette már magát Moszkvától, ebben az ügyben sem kellene megvárnia a sokfelől szorongatott Kreml bizonytalankodó lépéseit. Amint Pozsgay Imre rámutatott elől idézett nyilatkozatában, Magyarország sokat veszített izraeli kapcsolatainak szüneteltetésével. E téren teendő újabb önálló lépésével viszont csak nyerhet. Az arab államok, amelyek nemigen számíthatnak már a jócskán meggyöngyült szovjetek hathatós támogatására, magukban aligha képesek gazdaságilag zsarolni bennünket egy Izrael-barát lépés esetén anélkül, hogy önmaguknak többet ne ártanának vele.

Ami végül a magyar zsidóságot illeti, az nem várja télenül a hivatalos álláspont megváltozását: a Magyar Zsidó Kulturális Egyesület keretében már cionista szekció alakult, és napirendre került a Cionista Szövetség újjászervezése is. Különben a magyar zsidók kis része cionista, de Izraellel mindannyian szolidárisak.

G.Gy.

Az európai béke rendje és a két német állam felelőssége címmel február 8-10. között 3 napos nemzetközi konferenciát rendez Potsdamban a Stockholmi Nemzetközi Békakutató Intézet és az NDK Nemzetközi Politikai és Gazdasági Intézete. A konferencián Hans Dietrich Genscher és Hans Modrow mellett lengyel, francia és magyar elbádó is részt vesz. Köszeg Ferenc, a Szabad Demokraták Szövetségének ügyvivője, a Beszélő című hetilap főszerkesztője szombat délelőtt tart elbádást a Szövetségek szerepe Európában címmel.

Európa ránk figyel

A magyarországi
egyházak és felekezetek
vezetőinek nyilatkozata

Kapcsolatfelvétel

(folytatás az 1. oldalról)

A magyarországi egyházak és felekezetek vezetői indíttatva érzik magukat arra, hogy a közelgő országgyűlési választások ügyében híveikhez és az ország közvéleményéhez forduljanak. Erre Istenbe vetett hitük, hagyományaik és népiük elvárása is indítja őket, ezért fordulnak szeretetteljes szóval mindenkire a parlamenti választások kapcsán. Ez annál is inkább fontos esemény, mivel 43 esztendővel ezelőtt volt az utolsó szabad választás Magyarországon, s így az előttünk álló alkalom döntő változásokat ígér, hosszú időre alapja, meghatározója lehet a demokratikus jogállam létrehozásának.

Meggyőződésünk, hogy honfitársaink többsége kapcsolódik az egyházakhoz és felekezetekhez, bár az elmúlt 40 esztendő közismert politikája következtében némelyek eltávolodtak vallásuktól. Most azonban ez az alkalom mindnyájunkat döntés elé állít. Sok emberben nem alakult még ki tiszta kép, a szavazás súlyos lelkiismereti kérdéssé válik, és ez ebben a helyzetben a lelkészek szavát is szükséges teszi.

A parlamenti választások kapcsán elsősorban arra hívunk fel mindenkit, hogy éljen államolgári jogaival és vegyen részt közös jövőnk formálásában. Elmondjuk ugyanakkor azt is, hogy a lelképásztornak nem helyes részt vennie a konkrét pártpolitikában, hiszen ezzel megosztaná gyülekezetét,

jöllehet neki minden lélek számára erőforrást kell nyújtania, függetlenül attól, hogy ki melyik párt tagja.

Kérünk továbbá mindenkit: tegyenek meg minden erőfeszítést azért, hogy vádak és indulatok ne jellemezzék az előttünk álló választásokat. Ez annál is inkább fontos, mivel egész Európa, sőt a világ is ránk figyel, és sokan lesznek, akik a választások szellemével fogják lemérni azt, hogy mennyire vagyunk az európai kultúra része. Legyenek a választások a békés átmenet eddig bevált és helyesnek bizonyult folyamatának megkoronázásává. A választások tartalmi kérdéseiről csupán annyit mondunk, hogy mindenki lelkiismerete szerint döntsön. Am ezt a bibliai tanítás szellemében tegye: „Azt cselekedjed, ami igaza és jó az úrnak szemei előtt, hogy jól legyen dolgod” (5., Mózes 6:18). Ez azt jelenti, hogy a választások ne népiük megosztottságát, hanem egységének megerősítését szolgálják. A sok szín együttesének gazdagságát tárja elének az a szívárvány, amit Isten a Noéval kötött szövetség jeleként adott nekünk (1., Mózes 9:13). Így kell nekünk is összehangolni a sokszínűséget és az egységet. Eppen ezért kérjük minden hívünket és honfitársunkat: tanulmányozzák a különböző pártok és jelöltek programjait, tegyék azokat a Biblia erkölcsi értékeinek mérlegére, hogy felelősen tudjanak választani.

Kísérjük figyelemmel ne csupán a pártok programjait, hanem a pártok

magatartását is a választások folyamán. Imádkozzanak a választások jó rendjéért, hazánk békességéért és népiük egységéért! Hívó embereknek csak olyan politikai pártokban lehet bizalmuk, amelyek igazán a közjót szolgálják, biztosítják a vallás szabad gyakorlását, maradéktalanul képviselik az erkölcsi értékeket, az igazságosságot, a szabadságot és az ember személyi méltóságát. Nagy kísértés, sőt hiba lenne, ha választásainkat az határozná meg, hogy nem valami mellett, hanem valakik ellen irányulnának. A lehető legtárgyalagosabban, a múlt terhértől megszabadulva kell keresnünk azt, amit Isten vezetésével jónak találunk. Ehhez a mindenható Isten áldását kérjük, akihez e nehéz döntés idején ekként fordulunk: „Mutasd meg nekem a Te utadat, hogy járhassak a Te igazságodban és teljes szívvel féljem nevedet”. (Zsoltár 86:11)

Budapest, 1990. február 9. **Dr. Paszkai László** bíboros érsek, **Dr. Tóth Károly** püspök, a Magyarországi Egyházak ökumenikus tanácsának elnöke, **Dr. Kocsis Elemér** püspök, a Református Zsinat elnöke, **Dr. Harmati Béla** evangélikus püspök, **Dr. Viczián János** baptista egyházelnök, **Dr. Hecker Frigyes** metodista szuperintendens, **Dr. Berki Feriz** ortodox esperes-adminisztrátor, **Dr. Schweitzer József** főrabbi

Be akarták szervezni

Figyelik még a pártokat?

Megint politikai bomba robbant a FIDESZ csütörtöki sajtótájékoztatóján. Senki nem hitte volna, hogy az a kissé gyúrt pulóveres, alig 21 éves fiatal ember az első sorban, aki egyszer csak felállt és a mikrofonhoz lépett, a Belügyminisztérium beépített ügynöke. Azaz csak volt az ügynöke, hiszen éppen azért szölt, hogy közölje: decemberben telt be a pohár, nem bírja tovább, sohasem akart a BM spiclije lenni. A fiatal ember neve: Kovács Géza.

A történet 1987-ben kezdődött, amikor Kovácsot zsarolással szervezték be ügynöknek. Feladata az volt, hogy rendszeresen adatokat szolgáltatson különféle emberekről. Tavaly nyáron kapta azt a megbízást, hogy épüljön be a FIDESZ-be, s „azokról a véresszájúakról” igyekezzen minél több, lehetőleg kompromittáló információt szerezni. Kovács azonban ösztön szimpatizált a FIDESZ-szel, a szervezetnek már korábban tagja volt. Utolsó feladata az volt, hogy egy barátjáról készítsen írásos jelentést, amit idén január 17-én kellett volna átadni egy BM-esnek. Erre azonban már nem volt képes, a találkozóra nem ment el. A FIDESZ-hez fordult segítségért, és mindent elmondott. Most azt

is közölte, hogy az országban még mindig körülbelül kétezer beépített ügynök működik, s róluk a BM-nek pontos adatai vannak. A beszervezett ügynökök feladata egyebek mellett az, hogy belülről bomlasszák a különféle pártokat, szervezeteket, esetleg felforgató akciókat is végrehajtsanak. Természetesen mind a mai napig...

Megkérdeztem Kovácsot, milyen ellenszolgáltatást kapott mindezt. Összesen csupán kétezer forintot, válaszolta, s még hozzátette: emelett békén hagytak... Fodor Gábor, a FIDESZ országos választmányának tag-

ja bejelentette: Kovács Géza a FIDESZ jogi védelemben részesíti.

A sajtótájékoztatón megtudtuk, hogy a FIDESZ pécsi irodájába is be akartak törni, ám mivel az nem sikerült, a bejárat környékét tették tönkre. Orbán Viktor, a FIDESZ egyik képviselőjelöltje arról beszélt, hogy a pártok nem a programokról vitáznak, hanem jobbára személyeskednek, s a botrányok váltak uralkodóvá. Szerinte sem az MSZMP, sem az MSZP nem esélyes a kormányalakításra. Tulajdonképpen csak három pártnak – az MDF-nek, az SZDSZ-nek és a FIDESZ-nek – van igazi programja. A többieké aligha nevezhető annak, hiszen azok inkább kívánságlisták, vagy felelőtlen ígéretések. Az MSZP programnyilatkozatát is csupán jelszógyűjteménynek minősítette Orbán Viktor.

– borza –

Egészségügyi Tudományos Tanács

Az Országgyűlés Tudománypolitikai és Műszaki Fejlesztési Bizottsága dr. Biacs Péter képviselő elnökletével tegnap az Egészségügyi Minisztériumban tájékozódott az Egészségügyi Tudományos Tanács (ETT) működéséről. Az eszmecserére – melynek témaköre nem kötődött szorosan a február végi parlamenti üléshez – a bizottság rendszeres, az egyes tárcák tudományos tevékenységét áttekintő munkatervében került sor – az ETT több mint százéves történetében először.

Az ETT – mint a minisztériumtól független szakmai szervezet – bizottságaiban mintegy 200 vezető egészségügyi szakember, akadémikus, egyetemi oktató, kórházi főorvos, illetőleg társadalmi személyiség található. Rendszeresen foglalkoznak orvosi biológiai kutatások szervezésével és irányításával, véleményezik a kutatási támogatá-

sokat és számos más ügyben is állást foglalnak. Az ülésen dr. Vizi E. Szilveszter akadémikus többek között orvosi kérdésekkel is foglalkozva felvetette, hogy európai-ságunk egyik próbaköve lehet az orvosi lelkiismereti szabadság problémájának tisztázása. Hasonlóan emberi jogi vonatkozásai vannak az euthanázia, az orvosi eskü és az abortusz kérdéskörének. Az előadó rámutatott, hogy kizárólag szakmai megfontolások alapján az állampolgári érdekeknek megfelelően szükséges döntenie az újonnan megválasztott Parlamentnek.

A meghívottak ezenkívül felvilágosítást kaptak a hazai klinikai-orvosi kutatás helyzetéről, a nemzetközi élvonalhoz való felzárkózás lehetőségeiről, valamint a „tudományos turizmust” és a szakma legjobbjainak exodusát kiváltó okokról.

(thf)

Pohárköszöntők – Európáért is

A teljes körű diplomáciai kapcsolatok 45 év utáni helyreállítása alkalmából Németh Miklós fogadást tartott az Országház Vadásztermében. Jelen voltak a hazánkban tartózkodó magas rangú vatikáni delegáció tagjai, a magyarországi egyházak, felekezetek és vallási közösségek személyiségei és a kormány több tagja.

A fogadás előtt Németh Miklós és Agostino Casaroli pohárköszöntőt mondott. A magyar miniszterelnök meggyőződését fejezte ki, hogy e nagy horderejű esemény kifejezi a két állam közösen vállalt felelősségét Európa és a világ békéjéért, az igazságosságért, a népek és emberek szabadságáért.

– A magyar kormány – történelmi küldetésének tekintve a demokratikus jogállamhoz vezető békés átmenet megteremtését – nagy jelentőséget tulajdonít az emberi jogok, s köztük a lelkiismereti és vallásszabadság maradéktalan biztosításának. Ez a törekvés vezette kormányomat az egyházakhoz fűződő, a teljes függetlenségen és tiszteleten alapuló új viszonyok kialakításakor. Bízom abban, hogy a katolikus egyház világközpontjához, az Apostoli Szentszékhez fűződő kapcsolataink legmagasabb szintre emelése hozzájárul ahhoz, hogy hazánk nemzetünket megillető helyet foglaljon el a kontinens és a világ népeinek közösségében. E fontos lépés új lehetőségeket tár fel az állam és a katolikus egyház közötti, a hazánkért vállalt felelősségre épülő együttműködésben s elősegítheti őszentsége II. János Pál pápa magyarországi látogatásának méltó előkészítését – mondotta, majd a népek közötti békés együttműködésre, hazánk és a Szentszék fejlődő kapcsolataira, a demokráciára és a békére emelte poharát.

Casaroli bíboros államtitkár örömmel üdvözölte, hogy a diplomáciai kapcsolatok felvétele ezúttal oly széles visszhangra talált a magyar és a külföldi közvéleményben, hiszen – mint mondotta – ez az aktus általában csak az állami és kormányzerveket foglalkoztatja. A mai döntés megerősíti azt a valóságot, amely más-más formában évszázadok óta fennáll, és amelyet csak egy bizonyos „történelmi baleset” szakított meg átmenetileg. Negyvenöt év hosszú idő, de mégsem „elég” arra, hogy megszakítsa azokat a mély gyökereket, amelyek a magyar nemzet érzelmeiben megvannak. A bíboros államtitkár ezt követően kijelentette: a Szentszék együttműködő szimpátiával figyeli az új Magyarország erőfeszítéseit. Örövendezik, hogy a Magyar Köztársaság ott van azon államok között, amelyek a Vatikánban nemcsak a vallási kisugárzás forrását, hanem egyúttal azon erkölcsi elvek hangsúlyozóját látják, amelyeknek vezetniük kell az államok és a nemzetek közötti kapcsolatokat – mondotta.

Ünnepi búcsúülés: március 14.

Az Országgyűlés mandátumának lejártáig, március 16-ig terjedő időszak törvényhozási programjáról tanácskozott pénteken a Parlament tisztikara, a különböző politikai pártok küldötteinek, valamint meghívott szakértőknek a részvételével. Február 27-én, kedden kezdődik az utolsó „hagyományos” ülészak, amely várhatóan négy napig tart. Annak ellenére, hogy a politikai pártok folyamatosan szorgalmazzák, hogy a jelenlegi Parlament már csak a minimális és az ország kormányozhatósága érdekében legszükségesebb törvényalkotói feladatokat lássa el, még mindig jelentős mennyiségű munka vár a képviselőkre.

Az országgyűlési képviselők jogállásáról szóló alkotmányerejű törvény mellett döntésre vár a családjogi törvény módosításáról szóló törvényjavaslat. Ennek elfogadását azazal naponta el az ülést vezető elnök: az Alkotmánybíróságtól vár választ arra, hogy a módosítás immár alkotmányerejű jogszabály-e, és így kétharmados többség szükséges-e elfogadásához, avagy „egyszerű” törvény. Elmaradt a feddhetlenség intézményének eltörléséről, a közigazgatási bíráskodásról, valamint az alkotmány módosításáról szóló törvényjavaslatok tárgyalása is. Ezeket ismét a plénum elé terjesztik.

Határozatra várnak az elmúlt ülészakon elhangzott interpellációk, amelyek túlnyomó többségére a miniszteri válaszokat vagy a bizottsági jelentéseket az interpelláló képviselők nem fogadták el. Újabb interpellációkat és kérdéseket viszont nem nyújtanak be a Parlamentnek. A kormány előterjeszti a Büntető Törvénykönyv módosításáról, a családi pótlékról, az oktatási törvény módosításáról, a honvédelmi törvény módosításáról szóló törvényjavaslatokat, valamint egy deregulációs csomagtervet. A Btk. módosítása azért fontos, mert a gazdasági büntetőjog hatályos szabályai jórészt anakronisztikussá váltak, hiszen több mint 10 évvel ezelőtt születtek. A családi pótlékról szóló törvény el nem fogadása azt eredményezné, hogy nem fizetnének családi pótlékot. Az oktatási törvény módosítása a plurális felsőok-

Mi vár az Országgyűlésre?

tatás, például a magánegyetemek jogi alapjának megteremtését szolgálja, a honvédelmi törvény módosítása egyebek között a Magyar Néphadsereg elnevezésének megváltoztatására – Magyar Honvédség – tesz javaslatot. A deregulációs csomagterv pedig lényegében nem más, mint a hatályon kívül helyezendő törvények, jogszabályok felsorolása. A parlamenti bizottságok benyújtják a társadalombiztosításról, valamint az Országgyűlés ügyrendjének módosításáról szóló javaslatokat. Dönteni kell a pornográfia elterjedése elleni népi kezdeményezésről. A kormány is javasolta, hogy az Országgyűlés március 14-én tartson ünnepi és egyben búcsúülést. Ezen az ülésen Fodor István, az Országgyűlés elnöke tartson összefoglaló beszámolót a csaknem ötéves tevékenységről. Ezt követően a plénum tárgyalja meg – egyetlen törvényhozási napirendi pontként – az 1945–1962 közötti törvénysértő elítélések semmisségének kimondásáról szóló törvényjavaslatot, valamint az abban az időszakban történt törvénytelen elítélések, internálások miatt sérelmet szenvedettek kárpótlásának irányelveiről szóló törvénytervezetet. Ezt követné az ünnepi megemlékezés március 15-e alkalmából, szónokul Szűrös Mátyást, a Magyar Köztársaság ideiglenes elnökét kéri fel.

A tanácskozáson szóba került az is: legutóbb nagy és enyhén szólva kedvezőtlen visszhangot váltott ki az országban, hogy a képviselők egy része nem jelenik már meg sem a bizottsági, sem pedig a plenáris üléseken. Ezért Fodor István jelentést kért arról: kik azok a képviselők, akik a legtöbbször maradtak távol az ülésekről. Október közepe óta hat ülészak zajlott le. A jelenléti ívek tanúsága szerint három képviselő ezek egyikén sem jelent meg, ugyancsak három képviselő 4 ülészokról maradt távol, öt képviselő pedig három alkalommal nem vett részt a plenárius tanácskozásokon. Az Országgyűlés megbízott elnöke személyes információi szerint valamennyiüknek alapos okuk volt a távolmaradásra.

Beck Tamás bécsi előadása

Magyarország elkötelezte magát a piacgazdaság mellett, gazdaságpolitikai irányváltást hajtott végre, ennek eredményei azonban csak hosszú évek távlatában várhatók, és elérésükhöz szükség van a nyugati országok tevékenyebb közreműködésére is, erről beszélt Beck Tamás kereskedelmi miniszter pénteken Bécsben, ahol előadást tartott a Business International nemzetközi kereskedelmi fejlesztő szervezet Kelet-Európával foglalkozó tagozatának szimpóziumán.

A tanácskozás egyetlen témája ezúttal Magyarország volt, s a miniszter csaknem ötven nagy nyugati cég képviselőinek részletes tájékoztatást adott az ország gazdasági helyzetéről és üzleti életének idej kilátásairól. Kifejtette, gazdaságunk ma egyidejűleg küzd mindinkább kiéleződő szerkezeti és pénzügyi válsággal. Az utóbbi három évben a konvertibilis elszámolású kivitel ugyan mintegy 40 százalékkal megnőtt, a lakosság külföldi utazásainak devizaterhei miatt azonban a keményvalutás fizetési mérleg hiánya tavaly másfél milliárd dollár körül volt. A gazdaság most a rubeleltszámolású export drasztikus csökkentésére is kényszerül, noha a nagymérvű szerkezetváltás ezzel járó következményei még rugalmas piacgazdaságú országoknak is megrázkódtatást okoznának. A politikai rendszer átalakítását az ország saját erejéből is meg tudja oldani, de a gazdasági rendszer válságának megszüntetéséhez külső segítségre szorul.

Casaroli-Tökés találkozó

Agostino Casaroli bíboros, a Szentszék Budapestén tartózkodó államtitkára pénteken az esti órákban szálláshelyén fogadta Tökés László temesvári református lelkészt. A szívélyes hangulatú megbeszélésen a lelkész tájékoztatást adott a romániai demokratikus átalakulás eredményeiről és gondjairól. A bíboros biztosította Tökés Lászlót a Szentszék támogatásáról és rokonszenvéről.

Megkezdődött a Nógrádi Szénbányák felszámolása. A vállalat hitlezői harminc napon belül jelenthették be a Fővárosi Bíróságnak követeléseiket. Elárverezik a vállalat együttesen 2,4 milliárd forint értékűre becsült vagyonát. Értékesítik a külszíni és mélyművelésű bányákat, a már korábban megalakult bánya kft.-kbe bevitt vállalati apparátot, az összes ipari telepet, telket. Mélyművelésű bányát manapság ugyan aligha vásárol bárki is, a vagyon többi része iránt azonban van érdeklődés.

Előítélet nélkül

Ülést tartott pénteken a belső bizottsági szolgálat munkáját vizsgáló parlamenti bizottság. A testület eddigi tevékenysége során – az alkotmány 21. paragrafusa (3) bekezdésének értelmében – iratokat vizsgált, illetve meghallgatta már Diczig István vezérőrnagyot, a vizsgálat vezetőjét, Káman József katonai főügyészt, Ilesik Sándor miniszterhelyetteset, Horváth Józsefet, a belbiztonsági szolgálat felmentett főcsoportfőnökét, Pallagi Ferenc volt miniszterhelyetteset és Sáros Zoltán főhadnagyot. A bizottság meghívására meghallgatásra megjelent Végvári József, a BM nyugalmazott őrnagya is. A bizottság úgy foglalt állást: szükségesnek tartja a nyilvánosság előtt is leszögezni, hogy semmiféle előítélet nem befolyásolja tevékenységét a meghívottak meghallgatásakor. Munkáját elfogulatlanul végzi, és minden külső befolyástól mentesen kívánja továbbra is folytatni. Szándéka az, hogy az Országgyűlés februári ülészakán a vizsgálat eredményéről jelentést tessen a Parlamentnek. A vizsgálóbizottság visszautasítja a FIDESZ egyik választmányi tagjának azon nyilatkozatát, amely szerint bármiféle „gyanúval” illeték volna Végvári Józsefet, ez ugyanis nem felel meg a valóságnak. A bizottság egyben kijelenti: Lovas Zoltán újságíró nem hívta meghallgatásra, ennek megfelelően nem is minősíthette semmilyen formában.

Könnyebb munkavállalás az NSZK-ban

Jelentősen könnyítették az NSZK-ban a magyarok munkavállalását. Erről írtak alá megállapodást az Állami Bér- és Munkaügyi Hivatal, valamint az NSZK Szövetségi Munka- és Szociálisügyi Minisztériumának képviselői. A korábbi évenkénti 2500-ról 3500-ra emelték azok keretszámát, akik a magyar és az NSZK-beli cégek közötti szerződéssel az NSZK-ban vállalhatnak munkát. A magyar vállalatok nem vendégmunkásokat küldenek német partnereikhez, hanem konkrét munkák kivitelezését vállalják el. A díjból fizetik az adókat, a dolgozóknak forintban a munkabért, s márkában bizonyos ellátmányt. Ezenkívül ajánlatuknál minél nagyobb nyereségre is törekedniük kell. Mivel valószínűleg igen sok vállalat jelentkezik majd ilyen munkákra, a 3500 fős keretet olyan üzleteknél használhatják fel, amelyeknél a legkedvezőbb a devizakitermelési mutató. Az érdekelt vállalatok, a Magyar Gazdasági Kamarához tartozó Építési Vállalkozók Országos Szövetsége koordinálásával dolgozták ki azt a feltételrendszert, amelynek alapján minősíthetők a jelentkező cégek pályázatai.

Az NSZK azzal is könnyíti a magyarok munkavállalását, hogy a 3500-as keretszámot éves átlagként értelmezik. Tehát ha néhány hónapig ennél kevesebben dolgoznak ilyen szerződéssel NSZK-beli munkákon, a következő hónapokban annyival magasabb lehet a kiküldhető munkavállalók száma. Az ilyen vállalkozási szerződéssel végzett komplex

munkákra a nyugatnémet hatóságok könnyebben megadják a munkavállalási engedélyt; nem veszik olyan szigorúan, hogy az adott településen, hasonló szakmában, van-e német állampolgárságú munkanélküli. Az NSZK az említett 3500 fős kereten túl 1992 végéig az építőiparban hasonló szisztéma szerint további 1200 dolgozót fogad évente. Mindezen felül 500 egyéni munkavállalónak is adnak munkavállalási engedélyt.

Az ÁBMH elsősorban a kritikus helyzetű településeken hirdeti majd meg ezeket a lehetőségeket, ezzel a munka nélkül maradt, jól képzett szakembereknek kívánna segíteni. Az NSZK szakminisztériuma hamarosan átadja a részletes szakmai igénylistát, de annyit már most is elárultak, hogy leginkább szállodai, vendéglátóipari, valamint bizonyos gépgyártó munkaterületeken fogadnak egyéni magyar munkavállalókat.

A magyarországi munkaerőpiac szolgáltatások színvonalának javításához azzal kívánna hozzájárulni a nyugatnémetek, hogy a magyar munkaerőszolgálati irodák 25 dolgozóját háromhetes továbbképzésen fogadják. Felajánlották továbbá, hogy 36 magyar szakoktatónak – hegesztő, forgácsoló és elektronikai szakmákban – hathetes továbbképzésre adnak lehetőséget. Támogatják a nyíregyházi és az ózdi átképzési központok munkáját is, mégpedig szakemberekkel és különféle eszközökkel.

Nem könyöradományt, segítséget kérnek

A Szegények Önszolgáltató Szervezete (SZOSZ) segítséget kér mindazon magyar állampolgároktól, intézményektől, gyáraktól és üzemeiktől, akik jó szívvel viseltetnek ügyünk iránt. Mint az köztudott, Budaörs, Gyár u. 4. szám alatt megkezdte önálló életét a Hajléktalanok Rehabilitációs Otthona. Mintegy 400-500 lakónk közül immáron mintegy 200-an dolgoznak, bizonyítva, hogy tenni akarnak soruk jobbításáért. Sajnos legtöbbjük egyazon ruhában kénytelen utazni és dolgozni, ráadásul igazi téli ruházatuk nincs is. Új életük megkezdésének részben ez is akadálya és gondja. Ennek megoldásához kérünk segítséget mindazoktól, akik megértik: nem könyöradományra van szükségünk, csupán segítségre az elinduláshoz, a talpra álláshoz. Téli ruhákat, nadrágokat, cipőket, pulóvereket, kabátokat kérünk, főként férfiakkal. Az adományokat a következő címen adhatják le: Városi Vöröskereszt Budaörs, Szabadság út 57., február 12-től kezdődően, délelőtt 10-től 18 óráig. Segítségüket előre is szívből köszöni: a SZOSZ és az Otthon vezetése.

Glatz Ferenc – bécsi látogatás

Az új Európa kulturális politikájáról és a magyar törekvésekről előadást tartott Glatz Ferenc csütörtökön Bécsben. Munkalátogatása során Erhard Busek osztrák tudomány- és kutatási ügyek miniszterével azon az előadóesten beszélt, amelyet a bécsi Polgárfórum nevű független szervezet rendezett a Hofburg dísztermében. A magyar miniszter visszatekintett az európai tudat alakulásának történelmi változásaira. Kifejtette, hogy a földrészt nyugati részén a civilizációs fejlődés az európaiság rovására inkább a világpolgári tudat erősödésének kedvezett. Közép-Európában pedig a szovjet sztálinista mintájú rendszereket a teljes elzárkózás jellemezte. Most különösen fontos szerep jut a kulturális politikának, amelynek arra kell irányulnia, hogy az oktatási rendszer, az idegen nyelvi képzés fejlesztésével és más eszközökkel minél jobban támogassa az európai államok polgárait a nemzetek közötti szabad kulturális érintkezésben, az európai vagy világpolgári tudat kibontakozásában.

Busek többek között rámutatott, hogy az európai kultúra értéke elsősorban sokféleségében rejlik, s ezt kell most az egységesedő kontinensen – a nacionalizmus kétségtelen veszélyeit is leküzdve – érvényre juttatni. Megállapította: a nyugati demokratikus rendszereknek, így Ausztriának is állandóan bizonyítaniuk kell az európai fejlődési folyamatban saját előnyeiket, megújulási készségüket, többek között a legfőbb társadalmi problémák megoldása terén, mert csak így lehetnek a szabadság és az európai kultúra hiteles példái a kontinens keleti része számára. Glatz Ferenc még az előadás előtt megbeszélést tartott osztrák partnerével, Busek miniszterrel a két ország kulturális egyezményének egy új megállapodással való kiegészítéséről. A közeljövőben aláírandó új meg egyezés értelmében Ausztria öt éven át az eddigit többszörösen meghaladó, évente mintegy tízmillió schillinges összeggel támogatja a magyar-osztrák felsőoktatási és tudományos ösztöndíjcsere bővítését.

Panzióépítő vegyes vállalat

A MOGÜRT Gépjármű Külkereskedelmi Vállalat, a Garagent Rt., az Ingatlanbank Rt., a Crea Trade Kft. és a Likviditas Rt. 500 ezer schillinges alaptőkével, salzburgi székhellyel vegyes vállalatot alapított több osztrák építési céggel és vállalkozóval. Ez utóbbiak 51 százalékos részvénnyel többséggel rendelkeznek a Finanzierungs und Beteiligungs GmbH. néven működő vállalkozásban. Az új cég legelső terve, hogy az osztrák Dachstein-Tauern körzetben 85 szobás síszállót épít. A háromcsillagos hotel főleg a magyar turisták szálláshelyül szolgálhat, árai ugyanis alacsonyabbak lesznek, mint az átlagos osztrák panzióké. A 15 hónap alatt felépülő hotelben üdülési jog megszerzésére is lesz lehetőség, továbbá 15-20 százalékos sibirlet-kedvezményben is részesülhetnek a hotel vendégei. Később hasonló panziókat építenek Magyarországon. Ezekben úgynevezett fűtőszivattyús fűtési rendszerek működnek, amelyek biztosítják az időjáráshoz alkalmazkodó automatikus hőmérséklet szabályozást. A közös vállalat a munkák jelentős részét valamennyi vállalkozásban, beruházásban a magyar építőiparra, illetve ipari szállítókra bízta. Arra számítanak, hogy a panzióépítkezések 7-8 éven belül, teljes egészében megtérülnek.

Újrakezdési iroda

Önálló vállalkozási és újrakezdési tanácsadó irodát nyitott Pécsen a Baranya megyei Munkaerőszolgálati Iroda, mert oly sokan érdeklődnek e szolgáltatás iránt, hogy az idő- és a helyszűke miatt szinte már lehetetlenné vált a hatékony tájékoztatás. Az Állami Bér- és Munkaügyi Hivatal támogatásával külön épületrészt béreltek a megyeszékhely belvárosában, s megerősítették tanácsadással foglalkozó személyzetét is. Az önállósított iroda nemcsak tanácsokkal látja el ügyfeleit, hanem az újrakezdési kölcsön igényléséhez, illetve a vállalkozás elindításához szükséges nyomtatványokat is rendelkezésükre bocsátja, s megismerteti velük a cégbejegyzéshez szükséges teendőket. A jövőben különféle tanfolyamokat is szerveznek, amelyeken a vállalkozói tervkészítésre, az adó- és munkaügyi teendők intézésére, társulások szervezésére képezik ki a jelentkezőket. Háromnapos intenzív tanfolyamsorozatot indítottak vállalkozójelölt uránbányászok számára. A kurzuson közgazdasági, pénzügyi, érdekképviseleti, s adóügyi ismereteket tanítanak.

Baranyában jelenleg négyezerhatszáz betöltetlen állást kínálnak az elhelyezkedni kívánó embereknek. A munkahelyekre főleg ipari szakmunkásokat várnak, s a középfokú szellemi munkakörökben az idegen nyelv ismerete is egyre gyakoribb követelmény. A munkaerőpiaci keresletet és kínálatot a megye minden városában működő munkaerőszolgálat ma már korszerű számítógépes rendszeren dolgozza fel.

Üzletemberek is jönnek...

A jövő héten látogat Budapestre a francia ellenzéki UDF parlamenti küldöttsége. A delegáció, amelyet Charles Millon, a giscardista párt parlamenti csoportjának elnöke vezet, politikai, gazdasági és kulturális együttműködési kérdésekről kíván tárgyalni mind a magyar kormány, mind egyes ellenzéki pártok képviselőivel. A nyolctagú parlamenti küldöttséget több vezető üzletember is elkíséri.

Millon elmondta, hogy elsősorban azoknak a pártoknak vezetőivel kíván találkozni, akik „hasonló nézeteiket vallanak”, mint amilyeneket az UDF tart magáénak. Tárgyalni akarnak azonban arról is, hogy az általuk képviselt francia megyék milyen konkrét segítséget tudnak adni, egyebek között a szakemberképzésben. Az üzleti körök képviselői francia beruházások lehetőségéről kívánunk tájékozódni.

Önálló kamara Sopronban

Az országban elsőként Sopronban alakult önálló városi gazdasági kamara. A szervezet célja a térség gazdasági érdekképviselete az államigazgatás és az önkormányzati szervek előtt, illetve a majdani kamarai szövetség rendszerében. Emellett információkkal és különféle szolgáltatásokkal segíti tagjai munkáját, közreműködik a nemzetközi gazdasági kapcsolatok építésében, bővítésében. Az önálló soproni kamarát létrehozó 34 cég képviselői hét tagozatot alakítottak. Az első városi kamara létrejötte a szakemberek megítélése szerint fontos lépés a kamarai rendszer átalakítási folyamatában.

Gazdaságpolitikai rovatunkat szponzorálja az M & M Szoftverház Kft.

Amikor Léhmann István, a Csongrád Megyei Tanács elnöke e sorozat legutóbbi beszélgetésekor azt kérte, hogy Balogh Jenőt keressék föl, s a geotermikus energia hazai hasznosításáról beszéljünk, igen örültem. Akkor úgy gondoltam, hogy rendkívül érdekes, izgalmas témát bonthatunk ki Olvasóink előtt. Ez így is van. Am megismerkedve Balogh úrral – aki azóta már nem csupán egy magyar kisszövetkezet vezetője, hanem a Geotherm Izlandi–Magyar Közös Kft. élén áll – módomban áll egy olyan embert bemutatni Önöknek, aki nem „csak” a geotermikus energiakutatás apostola, hanem kitartása, szókimondása, munkabírása miatt is egészen különleges egyéniség. Korát meghazudtoló dinamizmusa pedig a csodával határos.

– *Negyven év óta foglalkozik a geotermikus energiával. Hogy és hol kezdődik a történet?*

– Kezdetben, az ötvenes évek elején volt egy úgynevezett Fővárosi Fűtéstechnikai Gazdasági Iroda, melyet Vass Zoltán unokaöccse alapított. Ő kezdte el Magyarországon a geotermikus energiát a felszínre hozni. Ennek a – mondjuk úgy – kisvállalatnak én voltam a főmérnöke. Az első nagy munkánk (1953–54-ben) a Margit-szigeti kútról kapott vizet átvezetni ötezer új lipótvárosi lakásba – használati melegvíz-ellátásra. Ez ment vagy tíz-tizenöt évig, majd az említett lakásokat átállították kazánra, mert a víz kellett a gyógyfürdőknek.

– *Ezt az úttörő munkát mi követte?*
– Atkerültünk a Város- Község-gazdálkodási Minisztériumba, ami 1957 elejéig létezett, s akkor – hála istennek – főlészámolták. Azért a hála, mert a könyökvédőt mindig utáltam. Onnan átmentem a Mélyéptervhez, ami még ma is Magyarország legnagyobb tervezővállalata. Ott voltam húsz évig. Hét évvel ezelőtt nagyon hívtak a termálvíz hasznosításával foglalkozó szervezetek. Főként termelészövetkezetek a Dél-Alföldön. Ezek fóliásátrák fűtésére használták a meleg vizet.

– *Úgy tudom, hazánk termálvíz-adottságban Európában az elsők között van. Természetesen az úgynevezett alacsony hőfokúra, a 100 Celsius-fok alattira gondolok.*

– Ez pontosan így van. A száz fok fölötti termálvízből világszerte villamos energiát próbálnak termelni. Kenya, Törökország, Izland stb. A száz fok alatti csak fűtésre lehet hasznosítani, mert villamos energiát ebből nem lehet gazdaságosan előállítani.

– *A melegvíz-lelőhelyek jórészt Békés és Csongrád megyében találhatóak. Hogyan hozzák a termálvizet a felszínre, és hova érdemes „elszállítani”?*

– Ahol a föld mélyén például száz fok körül van a hőmérséklet, ott a víz is átveszi ezt a hőfokot. Ha fölről megfúrom ezt a részt, a víz igrékszik fölfelé törni. A két kilométeres úton tíz fokot hűl. Ha a víz csak hetvenfokos, akkor fölértve hatvan lesz és így tovább. A meleg vizet nem érdemes távolra vezetni, mert közben sok hőenergiát veszít. Tehát a felhozatal környékén érdemes felhasználni.

– *Az uthoni dolgokra még térjünk vissza, ám itt jegyezzük meg, hogy Magyarországon, sőt a szűkebben vett környékben Önök foglalkoznak csak behatóan és igen jó határfokon a geo-*

É
S
Ö
N
K
I
R
E
K
I
V
Á
N
C
S
I
?

Alkudozások

az „olcsó”

kincsről

termikus energiával. Azt tudjuk, hogy e téren Szovjetunióban is komoly lehetőségek vannak. Nem próbálták kapcsolatot teremteni?

– Dehogynem. Fantasztikus mennyiségű munkát ajánlanak Ungváron, vagyis Kárpátalján. Építünk kórházat, szállodát, uszodát, kertésztelepet, gombatelepet, ők pedig adnák a rubelt zsákszámba. Hát, hogy az nekünk miért nem kell, azt nem kell magyaráznom. Helyette próbálkoztunk sok mindennel, de amit kapnánk munkánkért, nem lehet eladni. Vegyük például a parkettát. Kiszült, hogy amit gyártanak, elég silány, ráadásul semmi garancia nincs, hogy adott időre meglesz az előre leköttött mennyiség.

– *Érthetetlen, hiszen a geotermikus energia hasznosítására több szomszédos országnak, így a Szovjetunióknak is nagy szüksége lenne, hiába van sok energiahordozójuk.*

– Igaz, hogy komoly energiaproblémájuk van, viszont pénzük nincs a termálvíz felhozatalára és a további hasznosításra. Többször jártam Kárpátalján. Ott fillérekért adják az energiát a fogyasztóknak. De az a baj, hogy a kontingens egy-egy hónapra adott. Ha ez elfogy egy hét alatt, akkor három héten nincs fűtés... csókolom.

– *Balogh úr, beszéljünk most egy kicsit arról, hogy miért megszállottja ennek a témának? A negyven esztendő tudom, de azt is, hogy másutt igencsak „megszedhette” volna magát.*

– Na, erre mit mondjak? Az utóbbi igaz. Valószínű. Szóval: az ötvenes években az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottságnak volt egy elnök-helyettese, Sebestyén János. Ezt a témát ő nagyon jól megérezte, s ő volt a lelke az egésznek. Ő vont bele engem a munkába. És hagyott dolgozni...! Ma pedig már tudjuk, hogy mi van a földben; van ezeregynéhány kutunk, s végre sikerült nemzetközi tekintélyt is kivívnunk.

– *A meglévő kutak átteleplethetők? Például, amikor kifogy a vízkészlet?*

– A kutakat nem lehet elvinni más-hova, de a vízkészlet sem fogy ki, ellenben a következő a helyzet: egy idő múltán csökken a nyomás. Ekkor szivattyút kell fölszerelni, amit a csökkenő nyomás függvényében egyre lejjebb tehetünk. Ha letesszük negyvenötven méter mélyre, akkor legalább tíz évre prolongáljuk a kutat. A magyar vízkészlethez képest elenyésző, amit kiveszünk.

– *Megbízható forrásból hallom, hogy néhány éven belül jelentősen megemelkedik nálunk is az energiahordozók ára.*

– Az az irányzat, hogy az energiahordozók árának Magyarországon a világpiaci árakra kell felemelkedniük. Amúgy? A mai szovjet ár olcsóbb, mint a világpiaci, a hazai, helyi ár alacsonyabb, mint a szovjet szint. Tehát itt a piac fog belépni. A többi fantázia kérdése. Tehát ahol lehet – sajnos, az említettek miatt elég szűk a kör – a fűtési energiát ki kell váltanunk. Mert a termálvíz ára nem emelkedik, legfeljebb az egyszeri befektetés költsége lesz nagyobb. De, mondjuk, ha egy légköbméter fűtése hetven forint helyett húszba kerül csak, s az már valami.

– *Az átállításokra tanulmányokat készítették.*

– Szám szerint hetet. Mosonmagyaróvártól Hódmezővásárhelyig, s megfelelő kölcsönök fölvételével kiváltjuk a lakótelepeken a gázfűtést termálvízre.

– *Egyik munkatársa mondta, hogy energetikai fejlesztésre, gyógyszerállók létesítésére az Izlandi–Magyar Kft. A Nordic Investment Banktól (az északi államok közös fejlesztési bankjától) igen előnyösen kap hitelt. Azaz jelenleg összeget 7–9 évi türelmi idővel, 15–20 év megtérülési idővel és 8 százalékos LIBOR-kamattal.*

– Ez igaz, de a magyar bankok ezt nem így adják tovább. A „nemzeti” azt mondja, hogy hét évig nem törleszt oda semmit, de én a pénzt csak három év türelmi idővel adom. Tehát kezdetjük a hitelt mihamarabb visszafizetni. És nem adja húsz évre, hanem csak nyolcra, vagy tízre. Tehát kopaszt. Erre jönnek a viták, s próbálunk megállapodni.

– *És ezt megteheti a bank? Ez jogos?*

– Persze. A bank csak úgy adja a hitelt, ha a magyar állam garanciát vállal a visszafizetésért. Nem bonyolítom a dolgot, ha azt világitom meg, hogyan gondokodik az MNB. A dollárt „zsebre vágja”, nekünk pedig csak forintot ad. Tehát forintból csináltatom a berendezéseket, forintban fizetem a munkát. Utána pedig következik a „járték az évekket”, s húzza a szorítót a vállalatok, a személyek nyakán. Nyilván azért, hogy az állam ne menjen csődbe, hogy ne legyen a költséghiánya ennyi. Neki minden egyes garast ki kell préselnie innen vagy onnan.

– *Az üzemeltető, aki a bankon keresztül kapja a hitelt, természetesen azt forintban is fizeti vissza az MNB-nek.*

– Igen. De az, hogy az importolajat kiváltjuk, devizát jelent az államnak. Hiszen hamarosan a Szovjetunió is dollárban számol velünk... Ismét mondom, hogy ezután következik például a bank és köztünk az alkudozás. Ez már-már olyan – elnézést – mint a lengyel piac. Az állam, illetve a bank azért nem dob ki az ablakon jelentős összegű preferált hitelt, mert mondjuk ők 25 százalékos kamatot akarnak kapni, helyette pedig csak 15-öt kapnak, mert többet képtelenség fizetni. Optimista vagyok, mert hiszek a józan észben.

– *Tehát kiadták – éjjel, nappal, szombaton, vasárnap készítették – a tanulmányokat, hogy a partnerük tudja vinni a bank felé az ígéretet, hogy majd az önk munkáját is megfizessék.*

– A miénk gyakorlatilag egy kis kapitalista vállalat, mert itt nincs fizetés.

– *Ezt hogy értsem?*
– Ha nincs pénz, nem tudunk fizetni. Nekünk nem ad az „állam bácsi”. Ha jól dolgozik a társaság, akkor van pénz.

– *Nyilván teljesítmény alapján fizetnek. Mennyit keres meg Önöknél például egy tehetséges, szorgalmas mérnök?*

– Havonta kézhez kap 15–20 ezer forintot. De évi szinten ez azért több, mert vannak úgynevezett extra munkák.

– *Volt, hogy kiürült a kassza?*

– Szerencsére nem.

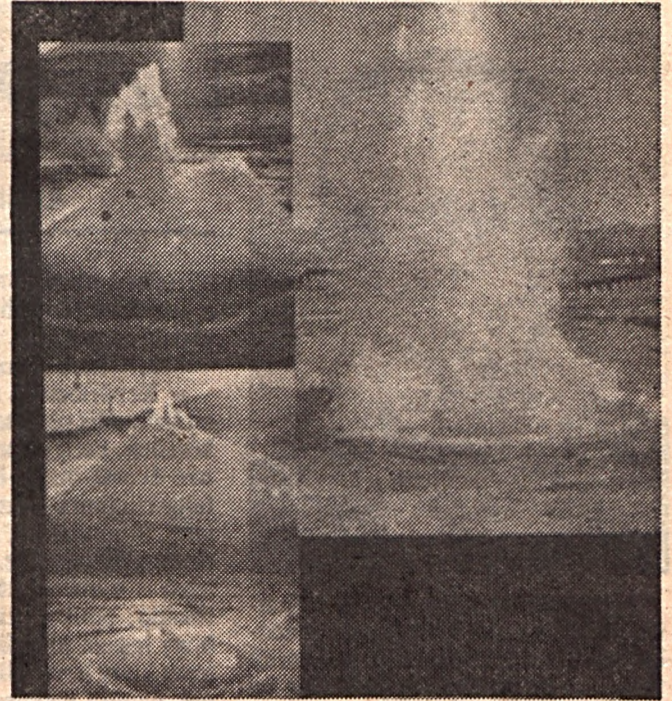
– *Említette, hogy mindenképpen be akarnak törni a szovjet piacra, sőt Kínába is. Érthető, hiszen a geotermikus energiát illetően mindkét ország lehetőségei korlátlanok.*

– Bele kell vágnunk, mert a szovjet piac – függetlenül a jelenlegi helyzetétől – föl fog szabadulni. S ezt nyilván a nyugati államok is jól tudják, s Izlandnak is az a célja, hogy meghódítsa a szovjet piacot. Egyszer majd bejön...

– *Végül Balogh úr, Öntől is megkérdezem, hogy kire kíváncsi?*

– Nagyon boldog lennék, ha Darvas Ivánról még nagyon sok mindent megtudhatnék. Nagyon, de nagyon tisztelem mint embert, mint magyar embert, s mint színészt egyaránt.

V. Horváth Mária
(Roger Bellone felvétele)

A plakát pofon

Beszélgetés Pócs Péterrel

nyegében ráéreztem, hogy számomra a legkézenfekvőbb kifejezésforma a plakátban rejlik.

– Milyenek voltak első művei?

– Kezdetben és most is túlnyomóan kulturális plakátokat készítettem és készítek. Lengyelországba azért utaztam évente ötször-hatször, mert másfajta kultúrára éheztem. Lelkesen jártam színházakba, hangversenyekre, dzsesszkoncertekre. Éppen ezért idehaza is a művészetekhez vonzódtam, főképp, amikor kiderült számomra, hogy igazán jó politikai plakátot nem lehet kivitelezni. Hiába van az embernek újszerű elképzelése, terve, szinte megvalósíthatatlan a nyomdai állapotok miatt.

– Politikai üzenetet megfogalmazhat kulturális plakáton is!

– Természetesen ez így van. Erre mindig is törekedtem. Például színházi plakátjaimon érezhető a pillanatnyi politikai helyzet és saját véleményem is. Ilyen értelemben alkotásaim nem mentesek a politikumtól. Az is igaz, direkt politikai plakátot ritkán készítettem.

– Ma pedig egyre többször. E változó politikai világban születtek olyan tervei, plakátjai, melyek felkeltették figyelmünket.

– A hurok feszítését, a kritikai hangvételt nem most kezdtem el. Évekkel ezelőtt a Szerencsés Dániel című filmhez olyan plakátot adtam le, melyen az ötvenhatos kivágott címer szerepel. Ezt pillanatok alatt leragasztották az utcán... Céлом egyfajta üttörés volt, gondolván, talán mások is haladhatnának ezen az úton. Az már más kérdés, hogyan fogadták a kezdeményezést.

– Ma?

– Ma más a helyzet. Erdély-plakátom még akkor született meg, amikor nemigen beszélünk az erdélyi problémáról. A belpolitikában egyfajta verseny-szellem alakult ki, történelmi pillanatokot élünk. Az orientálásban, a véleménynyilvánításban a plakátnak ismét fontos szerep jut. Ennek örülök és várom a megbízásokat. Függetlenségemet viszont továbbra is megőrzöm.

– Véleményem szerint a plakátművészek mennyiben másabb a felelőssége, mint egy szobrásznak, vagy festőnek?

– A plakát a pillanat, a helyzet műfaja. Mozgósító, figyelemfelkeltő erővel bír, ezért hitelesnek, gyorsnak kell lennie. Nyilvánvalóan direktebb politikai állásfoglalást vár el az alkotótól is. Egy szobor, egy festmény nem biztos, hogy tükrözi a változó társadalmat, mint amelyben ma élünk. A plakátművész esetében megadatik a tévedés lehetősége is, illetve előbbre léphet az adott helyzetekben. A felősség mindenképpen nagyobb.

– Kecskeméten, vidéken, nehezebb a helyzete a művészeknek?

– Nem. Az biztos, nem átláthatatlan konglomerátumban élek, tehát, úgymond, emberléptékű városban dolgozhatom. Minden elérhető közelségben van. Kecskemétről sokkal átfogóbban, szűrtebben tudom a helyzetet elemezni. Ezért jó dolog vidéken élni. Rengeteg munkám van, tehát nem érzem, hogy hátrányban lennék a pesti kollégáimmal szemben. Feladataim, megbízásaim legtöbbször a főváros-hoz kötnek, éppen ezért gyakran úton vagyok. Szűkebb pátriámban ugyan-csak ellátunk plakáttervezéssel. Egy szóval: nem panaszkodhatom.

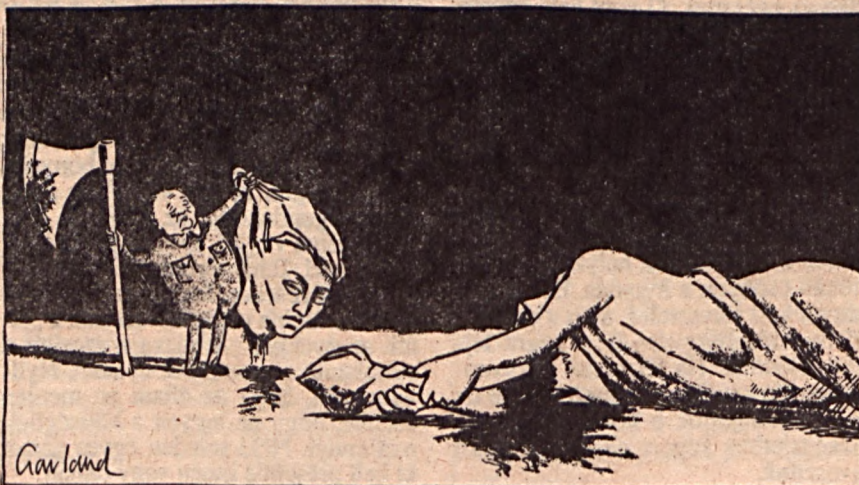
– Világszerte ismerik.

– Ennek semmi köze nincs ahhoz, hogy vidéken lakom vagy sem. Ugyanolyan világpolgár lehetek, mint egy pesti művész. A telefon itt is csörög, ha keresnek. És szerencsére sokfelé hívnak. Plakátjaimmal nem egy világvárosban nyertem már díjat, több helyen szerepeltem kiállításokon.

– Negyvenéves lesz. Hogyan öszegezne eddigi pályáját?

– Azzal foglalkozom, amit szívesen csinállok. Ez nem semmi! Mindig magasabbra teszem az ugrólécet – ez az alkotói alapállásom. Nem ülök a babérajaimon... Sikerek? Ezek sem hiányoznak, hál' istennek. Megbecsülnek, kiegyensúlyozottan élek, alkotok. Jól érzem magam a bőrömben.

Borzák Tibor
Fotó: Tóth Sándor

Szávai Géza

Sorsdal

Az ember míg fiatal, babérokra pályázik. Utólag ezzel magyarázom, hogy fiatal-emberként új műfajokat akartam kitalálni, vagy inkább alapítani. Alapító lázam azóta csökkent ugyan, de megmaradt. S lám, türelem babért terem. Nevem bekerül az irodalmi műfajok történetébe. Mert ha nem alapítottam műfajt – egyet azért felfedeztem. A felfedezés és megnevezés lázában nincs érzésem utánanézni, melyik ókori esztéta kolléga értekezett a sorstragédiáról Athénban. Inkább arról számolnék be, hogyan találtam meg az új műfajt Küsmődön. Mint megrögzött lokálpatrióta, mindent elolvasok, ami szülőfalumhoz valamiképpen kötött. A Hargita című napilap küsmődi népművészeti-népköltészeti összeállítását is mappában őrzöm.

Nagy felfedezés – most már magam is igazoltnak érzem a tételt – nincs kitarás, türelem, hosszas elmélkedés nélkül. A mappámat többször is megnéztem, átböngésztem és átrendeztem. Későn, többéves kutakodó lapozgatás után következett be nemrégiben a minőségi ugrás, azaz hogy felfedezés. Mégpedig a következő sorok előtt:

„Ez a világ egy nagy kocsmá,
de tágas,
Benne a sors egy örökös csapláros,
Van vendégje, éjjel-nappal
bánatos,
Fáj a szíve, ezért ide járatos.”

E népdalt gyermekkoromban is hallottam, kinyomatva is többször olvastam, de csak mostanában tudatosult bennem – tisztult le „elméletileg” –, hogy mi is ez a műalkotás. A sorstragédia mintájára: sorsdalnak nevezném, ekként jegyeztetném be a műfajelméletbe. Mint a nagy felfedezések általában, azt hiszem, ez sem szorult indoklásra, magyarázásra... És a többi... Mind-ez már a majdani sorsdalméletek és monográfiák szerzőinek feladata lesz. Én csupán a felfedezés gyönyörűségében szerettem volna, szeretnék osztozni olvasóimmal.

A sors – mint tételes daltéma! Egyszerű, szívhez szóló, dalolható sorselmélet. A bánatos szívét gyógyító sors (csapláros) képe mennyire újszerű! Ez a sors: mérlegelő. Megdőlő a régi állítás, hogy a sorsral nem lehet komáználni. Ahogy elképzelem a sorsot, amint a pultnál, söntésnél álltában megfontoltan (kisebb-nagyobb poharakba) mérlegel, én már nem is mérlegelek, pipa helyett sorsdalra gyűjtök.

Átérzem e szót: sorsközéleben. Megilletődöm. És sorsdaldimenzióban fogom fel ezeket a sorokat is:

„Küsmőd be vagyon kerítve,
Mégis kijöttünk belőle,
Olyan kislányt hagyunk benne,
Hóttig fáj a szívrünk érte.”

Az elméleti szövegekben használatos többes szám első személy ne zavarjon meg senkit: rólam vagyok itt szó. A sorsomról. Ez az én sorsdalom. Eljöttem a bekerített Küsmődről, s másutt, másnak mondtam ki a hőttomiglant. Ezzel a helyzettel meg is békélnék. Esetemben a szív-fájdalomnál (vö. „olyan kislány”) nagyobb az észfájdalom (vö. „örökös csapláros”).

Fájlalom, hogy eltűntem a küsmődi sorsdalban szereplő sors szemé elől. Mint-ha elvesztünk volna egymás számára. Mégsem hiszem, hogy egészen veszett ember lennék. A küsmődi sorsdalokból ilyen sorok csengenek a fülemben: „Jaj, ne vesz-szen szegén, mert jó pipás legén!”

Egy jó plakát olyan, mint egy váratlan pofon. Ha erre a hasonlatra gondolunk, akkor a kecskeméti Pócs Péterrel nem is egy pofont kaptunk már az utóbbi években. Bizonyára sokan ismerik alkotásait, melyek főképpen kulturális eseményekhez kapcsolhatók, de manapság egyre több politikai plakáttal is jelentkezik a művész. A világ számos részéről kapott már díjat. Legutóbb viszont szűkebb hazájában ismerték el munkásságát: Bács-Kiskun megye művészeti díját kapta meg.

Pócs Péter a kecskeméti nagy múltú művésztelep egyik felújított villájában él és alkot. Kényelmes, tágas műteremlakásában ültünk le beszélgetni.

– Talán az lenne a legkézenfekvőbb és legstílszerűbb, ha bemutatkozásképp arra emlékezne, hogyan kísérték végig az életét a plakátok. Például: gyerekkorában milyen szemmel figyelte az utcát?

– 1950-ben születtem. Az ötvenhatos eseményekre halványan emlékszem. Bevallom őszintén, nemigen ragadtak meg gyermekkoromban a plakátok. Így, utólag visszatekintve viszont tudom, az ötvenes években nagyon sok olyan plakát jelent meg az utcán, melyek mozgósító jellegűek voltak. A képzőművészeti gimnáziumot Pécssett fejeztem be. Igazából ettől kezdve figyeltem a plakátokat, bár nem gondoltam, hogy a grafikával foglalkozom majd életem során. Azért sem, mert ötvös szakon tanultam és végeztem. A hatvanas években igen híres volt a magyar plakátművészet, elegendő, ha csak az ún. perspektívacsoportot említtem.

– Ekkor irányult figyelme a plakátművészet felé?

– Gyakran megfordultam turistaként Lengyelországban. A hetvenes évek közepén igen-igen pezsgő élet zajlott ott a színház- és filmművészetben és természetesen a plakátművészetben. A kulturális élet szerves részét képezte a plakát, az utcákon rengeteg plakáttal találkozhattam, melyek teljesen elűtöttek a mieinkétől. Kérdésére azt válaszolhatom: lengyel tapasztalataim, élményeim, felfedezéseim hozták közel hozzám a plakátot.

– Idehaza mihez kezdett?

– Akkoriban a Petőfi Népe című hetilap grafikus voltam Kecskeméten. Még ekkor sem dőlt el teljesen, hogy a plakáttervezéssel foglalkozzam-e, vagy sem. Bennem éltek lengyel barátaim, mestereim tanácsai, lé-

Választási per tu

Könnyű az angliusoknak meg az amerikusoknak! Ha szavazásra szólítják fel őket a pártok, egyszerűen csak rájuk reccsennek a plakátokról, a tévéből: VOTE! Bezzeg ott nincs dimixmirmix, ott akár tegezve, akár magázva, egyszerűen csak: VOTE! De mit csináljon a finnugor nyelvcsaládhoz tartozó szegény pannóniai választó? Mert errefelé hol bratyizva tegeződünk, hol talpig merev páncélban magázódunk. Mikor hogy. Mikor merről fúj a szél. Így aztán elég nagyot durrant, hogy most, a választások ürügyén csak úgy egyszerűen *letegeztek, per tu*. Szervusz, kérlekállásan, *szavazz ránk*. A dallam régről ismerős: szódd az selymet, elvtárs, *szavazz ránk*. Mintha bárkivel is együtt öröztem vón a kondát a faluvégi páston, vagy együtt szóttuk volna azt a bizonyos selymet. Vagy mintha az úri Magyarország úri kaszinójában kérlekállásan bármikor is tegeződve összekacsintottam volna bárkivel.

Hetek óta báméskodom a választás csinnadrattás cirkszi világában. El-elmélázom választási műsoraiban sorra fellépő új és új pártok *hangnemén*. Vizslatom a levélszekerényembe naponta bedobott új meg új agitatív párt szórólappok hangnemét. És nicsak! Az egyikben tegeznek, a másikban meg magáznak.

Na igen, kinek a pap, kinek a papné. Vagy mégse mind-egy, a pap vagy a papné, a *tegezve válassz*, vagy a *magázva válasszon*? Belehallgatózva a nagy népi zsongásba, bizony mintha kissé rekedtes, bizonytalan, mutáló lenne itt-ott a választási *hangnem*. Hát persze: negyvenévi hallgatás után berozsdásodott az a hang, vagy éppen most tanulnak beszélni az újak. Van olyan párt, amelyik túlságosan is eltalálja a megfelelő hangnemet, föléintonál, ezét hamisat fog. Merev, keményített ingallérban feszegetve feszegetésre készített engem, a választópolgárt is. A túlzó magázás géppuskasorozataival leterít, akár egy körvadászaton a vadász az ellenséges nyuszit. Közli velem, hogy *maga választópolgár, maga szavazzon és maga magános magányában magától magázódjon*. Aztán van olyan párt is, amelyik ki tudja, milyen avas, molyragótt, naftalinszagú ládájából előásott urambátyámózással kvaterkázva-tegeződve vereget vállon. A vidéki úri kaszinóból kiúzen nekem, a felelős állampolgárnak, hogy *kérlekállásan szavazz ránk*. Ahogy új urak és régi elvtársak közt szokás: *per tu*.

Ezúton üzenem, kedves tegeződő atyámfai, én biz nem terád szavazok. Nemcsak azért, mert esetleg nem tetszik a programod, hanem azért se, mert sose ituk meg a *per tu*, se a vidéki kisváros úri kaszinójában, se a libalegelőn. Se

Választási jelenet urambátyám idejéből

(Sarkadi Emil rajza)

szódd a selymet, elvtárs, se szeressük egymást, gyerekek. Egyszóval nem szeretem, ha per tu vállon veregetsz. Ugye érted, haver?

Hja, kérem, bonyolult egy dolog a választási illemkódex. A *szeressük egymást, gyerekektől az őgróf úr, szíveskedjék ránk, szavazni világát jókora vizesárok választja el egymástól*. Így aztán aki nekirugaszkodván át akarja ugorni, s nem jól számítja ki a távot, könnyen belépottyanhat. Ki-ki szemléletmódja, kedve és jó ízlése szerint horgászhatja ki a pártok szóöznéből a neki tetszőt. Akár *per tu*, akár *per maga*.

Hogy melyik pártra fogok szavazni, még nem döntöttem el. Néha úgy tűnik, túlságosan is hasonlóak a programjaik. Am egy biztos, ha március 25-én az urnához járulok (vagyis elmegeyek szavazni), nagy ívben elkerülöm azokat a tájékokat, ahonnan most megpróbálnak vállon veregetni. Azért egy *per tu* tanácsot fogadjatok meg tőlem, kedves tegeződő pártoskodók: ne hogy csaljatok nekem! Na, sziasztok, atyámfiai, sziasztok, magyarok, puszi-puszi, srácok!

K. K.

Lukács Zoltán

változatlanul

„megvárjuk a konjunktúrát
éltetjük a diktatúrát”

felvitorlázott forradalmak
szele tüdődben
aggaszt
a harsonázó evezősök
jutalomjátéka
aggódsz
tüzet gyűjtanál
jelt adni
nemvárásoddal mocskolnád
a szembenéző
tengert

Tóth István

Megmérgezték a kutakat...

Megmérgezték a kutakat,
s a lelkek mélyén,
ott van még a mérég.
Mint éjben felfordult halak
szemében, virrasztanak
a sápadt fények.

Nincsen egyetlen pillanat,
hogy sötétedés
és gyötrő eszmélet
ne küzdenének, mint hadak,
minden sejtédert,
háborúzó lélek.

Van, aki e sortűz alatt
visszaverekészl
egy-egy helyiséged,
s mint kormos tető, rászakad
a fáradtság.
De öre hű sebédnek.

Bizonyossága ez marad,
és sejtéről sejtire,
így verekszik érted.
— Nyomjelzők világítanak,
vagy felvillan
az évezredes élet?

Egyre erősebb torkolat-
tüzek hívják ki
harcra a sötétet.
Örök harcterem te marad,
ó megmérgezett
véráztatta léleked!

Marosvásárhely, 1989. XII. 25–27.

Levél Erdélyből

Lapunk hasábjain időről időre beszámolunk a Magyar Pedagógus Kamara szárnybontogatásáról, s igyekszünk hírt adni rendezvényeiről vagy terveikről. Nemrégiben azt tettük közhírré, hogy a Kamara megpróbál szerepet vállalni a romániai magyar oktatás gondjainak megoldásában. Cikkünk nem maradt visszhangtalan, ám hihetnénk: csak Magyarországról érkeztek felajánlások a pécsi központba... De nem! Romániából is érkezett egy levél a Kamara címére, a Székely Bertalan u. 36/1-be. Méghozzá Kovászna megyéből, egy iskolai igazgatótól. Érdemes a levél néhány részletét idéznünk:

„A régi rendszer idején hazánk teljesen el volt zárva a világtól. Hivatalosan nem jöhetett be hozzánk semmi az országba, még folyóirat sem... Iskoláinkat kezdték rendre megszüntetni, tankönyveket nem adtak ki, tanárképzés csak az állam nyelvén volt, a tanító- és óvónőképző intézeteket is megszüntették, csupán egy-egy maradt belőlük magyar.”

Alább Damó Gyula igazgató leírja, hogy mily módszeresen folyt a tanári testületek felhígítása. Nyugdíjasokat nem alkalmazhattak, magyar nyelvet

„Tanárképzés csak az állam nyelvén volt...”

nem beszélő tanárokat helyeztek erőszakkal magyar tannyelvű osztályokba, s már az alsó tagozaton is egyes tárgyakat csak románul taníthattak és tanulhattak a magyar iskolákban.

„Most itt állunk felszabadulva a súlyos nemzeti elnyomás alól, de sem tankönyveink, sem megfelelő kádereink nincsenek” – kesereg teljes joggal Damó Gyula. Az ő községében ugyanis tíz tanító közül öt képesítetlen, akiknek még tapasztalatuk sincsen az oktatásban.”

„A napokban a román tv gyakran közölt olyan felvételeket, amelyek arról számolnak be, hogy a különböző országok, köztük Magyarország is segélyszállományokat, főleg élelmiszereket és ruhákat küldenek egyháznak, intézmények és személyek címére. Falunk is kapott egy ilyen küldeményt. Az igazat megvallva, nekünk főképpen nem erre van szükségünk. Van ruhánk, amit felvegyünk, a mindennapi élelem is kikerül. Szellemi támogatásra van szükségünk, ezen a területen volt a legnagyobb az elnyomás.”

Damó Gyula szerint az erdélyi oktatás frontvonalában harcolóknak most módszertani segédkönyvekre, tanítóképző intézeti tankönyvekre, írás-

másolóra, szemléltetőanyagokra (filmek, kazetták, magnószalagok, lemezek, képes táblák, stb.) lenne szükségük.

Mint azt dr. Kiss Elemértől, a Magyar Pedagógus Kamara elnökétől megtudtuk, a Kamara vállalja az adományok összegyűjtését és eljuttatását Romániába. Már folyamatban van a beérkező ajánlatok alapján egy regiszter összeállítása, amelyből kiderülhet, hogy a konkrét anyagi segítségen túl ki az, aki hajlandó lenne Romániába utazva a helyszínen segíteni határon túli kollégái munkáját, vagy melyik az a magyarországi intézmény (óvoda, általános iskola vagy tanító- és tanárképző intézmény), amely szívesen látna „vendégül” Romániából, Erdélyből érkező tanárokat gyakorlatra, illetve továbbképzésre.

A Magyar Pedagógus Kamara egyébként egyre több hívet szerez magának, s tagsága is szépen gyarapszik. Ma már tizenkét megyében van helyi szervezete. Erősödésére jellemző, hogy Pécssett már országgyűlési képviselő-jelölteket is állított. Érdemes figyelni rájuk.

Lékö Sándor

LILLIPUT

● gyermekvilág

MESKETE

Marin Sorescu

Megmentjük a ludakat

keresést nem napoljuk el. Van egy ötletem, le a kalappal, óriásgyertyával keressük tovább: a nappal. A mese közepe táján – bevallja, persze, akinek van az őszinteségre mersze – már ki-ki alig áll a lábán. Ó, ez a láb, ez a láb, ha magától lépne legalább, de te kell ván-szorogj vele. Bár volna belőle csupán csak egy, de hát az ember kettővel megy, s a fáradság dupla. Még szerencse, sűrűn nő itt a gomba, s azok hátán úgy sétálunk fel egy-egy dombra, akár az aszfalton. Gyerekek, ugye valamit észrevettetek: növekszik az ég felé az út veletek. Amint az emberek a földet egyre messzebb hagyják, mind kisebbnek tűnnek a kövek és a hangyák. Ilyen érdekes ez az állapot: az imént a fű engem még szinte ellepett, de közben alattunk a gomba-út úgy felnőtt, hogy most már a bajszommal karcok egy felhőt. A gombák hátán lopakodva egy tóhoz érkezünk: mély, mint egy vén fának az odva. Partján szomorú ludak állnak, egyesek csak féllábon, és keservesen sírdogálnak.

– Miért rítok, a szépségnek árt – kezdünk faggatni egy gúnárt, aki főhelyen áll, s tekintélyessé teszi egy hetyke kis szakáll.

– Hogy miért sírunk, miért zokogunk, arra nekünk van jócskán okunk. Szomszédságunkban a sok félkötya kacsá annyira hazugságot összehordott

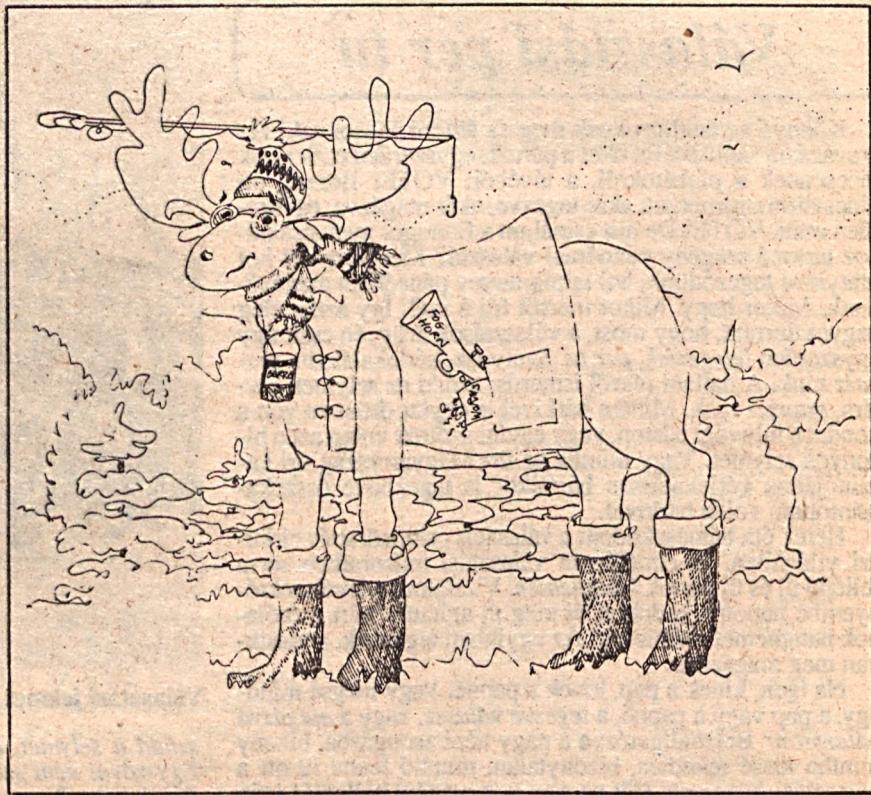

– Mókusa fogunk vadászni – kiáltja egy fa tetején Jóska, s fűzfa-vesszőn lovagolva, máris a nyomában volna, de Mirella elkezd dühösen rázni:

– Majd a fák hegyén fogunk ázni, fázni, hát megfedekezted a palotáról, amit napszemüveggel kutatunk innen a fáról?!

Én éppen elszunnyadtam a mezőn, érthető, hiszen mintha szölongatnávárná minden lépésre egy pitypang-párma. Hej, egy kis pihenés nekem is járna, de nem lehet, mert ez a gyermekesereg egész nap mesefellegekben járna. Na, jó, megyünk, szűnjön meg hát a fa tetején a korzó. Itt, lenn a tövében: sorakozó. Gyülekezni a névsorolvasásra. Számba kell vegyelek, tekintettel a nagy fűre s a sásra. Mert amilyen kicsinyek vagytok, elrejtőztök alatta, mint egy-egy cseles sáska.

Ahogy a palotához közelebb érünk, az arcunkba szalad a vértünk az ijedségtől, olyan lárma fogad. Mintha egy sárkányseregnek húznának fogat. Vagy talán egy sárkánygyerektől a nagytatája, nem lévén benne elég megértés, szeretet, elvette a játékszereket? De nem, mégsem, ez nem lehet más, csakis ajtónyikorgás. Az ajtók lebzselnek, pletykálnak, feleselnek egymás közt. Ajtóival a palota olyan fülsiketítően szájal, mintha meg volna áldva ezer szájjal. Átlépjük a küszöböt, megvilágítunk minden sarkot, párkányt, gyertyával keressük a sárkányt. Hej, gyerekek, a sárkányok kivészőfélben vannak, egy jó régi mesében alig léptél kettőt, máris nekimentél egy sárkányhadnak. Könnyű volt akkor vitéznie lenni, nem csodálom, de most ez úgy látszik, csalóka álom: mert hol az armány, s hol a palotából a sárkány? Itt mi nem fogunk vitézkedni, mert hogyha még sokat ülünk, egyszerűen megstüketülünk. Vitézség ide vagy oda, elviselhetetlen ez a palota, itt élni senki nem bírna, még egy nagynéni is állandóan sírna, úgy nyikorognak az ajtók. Ez a zaj minket is kiűz. Elfújhatjuk a gyertyát, mert ég fölötünk a nagy tűz, a nap. De a sárkány-

Kedves gyerekek, a rajzon egy szarvas látható. Mint tudjátok, az állatok alkalmazkodnak a környezetükhöz. Szarvasunk is ezt tette: téli cuccokba bújt. Megeshet persze, hogy szarvas hibát követett el – nehezebben tud majd szaladni... De hát végül is: ugyan ki kergetne olyan hiú ábrándot, mint ez a fess szarvas... Fuss hát, szarvas, könnyed havasi eleganciával, s mielőbb fújd meg a zakód zsebéből kikandikáló kürtöt: rövidesen itt a tavasz!... Aminek örülni fogunk; és továbbra is örömmel vesszük jelentkezéseket, várjuk írásaitokat, rajzaitokat! (Cím. Dátum-iroda, 1023 Budapest, Harcsa u. 2. A borítékra írjátok rá: Szávai Gézának)

Balázs Tibor

Ki a futár?

Futár fut árkon, bokron át. Nahát! A hátán viszi a lovát, a girhes, gethes „paripát.” Ipar-kodott a paripa,

de na, megszakadt az ina, s mivel nem tudja, csak a ló, mi is a tudatnivaló, cipeli a feledékeny, csapnivaló futár,

csetlik, botlik, túl sok a rög, lova kínjában is röhög, sőt nyi-ha-ha, hahotázik: ő a futár, s nem a másik...

ízetlenül, hogy a tó befagyott tőlük, s mi itt maradtunk vízellenül. Már két álló napja állunk a parton, nem tudunk fürödni, nincs pardon. Mert a jégben nem lehet megmártózni, s hát még alábukni. A lábunk ni, milyen pipaszár, szánkázni nem lehet velük, olyan hosszúak, és valljuk be nem is illő. Szóval a dolog minket roppant bosszant. És nincs helye a jégensétálásnak, mert egy hét alatt a lábaink tövig váznak. S akkor, hogy fogunk kinézni, mivel járunk a rétre parézni, mert sajnos a láb nem nő újra minden tavasszal, mint nektek a cipőtök vagy nekünk a tolongunk. Bizony, csak kitolunk magunkkal, ha a jégen sétafikálunk. Íme, gyerekek, így állunk, hát hogyne sírna itt mindenki, aki lúd, ilyen helyzetben, melyből nem látszik kiút.

Látván, hogy milyen nagy a szomorúság, belátuk, hogy védeni kell a ludak jussát, töprengeni kezdtünk, dolgozott keményen minden agy. Hogyha a víz csontá fagy, ha néhány rossz-

csont kacsá füllent, akkor csak a hazudozás lehet az, amitől a jég megolvad újfent. Ez volt Jóska véleménye, s arra adni kell, mert lehet ez sértő vagy nem sértő, de ha hazugságról van szó, ő abban szakértő. Igen ám, de nekem volt egy másik ötletem: körtefáról ágat szakasztottam, s arra villanykörtét akasztottam. Rögvest villanyt gyűjtöttem. Tyű, micsoda csoda esett mindjárt ottan. A tó összetévesztette a nappal a körtét, s pillanatok alatt megtört a jég. A libák nagyon boldogok voltak, gárgogtak, prűszköltek, lubickoltak a tó vizében. A gúnár, aki remegett az örömtől minden ízében, kitépett a szárnyából egy tollat. Hálám jeleként fogadd! – mondta –, s ha majd baj ér vagy nem megy az írás, nem fog a tollad, ne csikorgasd dühödten a fogad, vedd e tollat kezvedbe, rendben lesz minden, s gyönyörű mesék jutnak az eszedbe.

SZ. G. fordítása

SZOMBAT

KOSSUTH RÁDIÓ: 8.30: Családi tűzkör. 9.05: Színes népi muzsika. 10.05: Ismét – a javából. 12.30: Kontinens – szántóföldek. 13.00: Klasszikusok délidőben. 13.49: Énekeljünk együtt! 14.10: Ipargazdák. 14.20: Mindennapi irodalmunk. 14.50: Altáriák. 15.00: A világlíra gyöngyszemei. 15.10: Új Zenei Újság. 16.00: 168 óra. 17.30: A szülőföld muzsikája. 18.45: Szemle. 19.10: Rólunk van szó! 19.15: A Rádió-színház bemutatja. 20.27: Holdfény Cascaisban. 21.01: Michelangelo és a zene. 21.45: Hajszálgyökerek. 22.00: Hírvilág. 22.20: Sporthíradó. 22.35: Európa hangversenytéméből.

PETŐFI RÁDIÓ: 8.05: „Föld-adta” sors. 8.30: Népszerű muzsika. 9.05: Don Juan visszatér. 9.50: Népszerű dallamok fűvösök tolmácsolásában. 10.00–12.00: Oxigén. 12.10: Jó ebédhez szól a nóta. 13.05: Daráló. 13.35: Hangok és visszhangok. 14.00–16.55: Magukat ajánljuk. 14.00: Sublót. 14.45: Magyarán szólva. 15.05: Szenvedélyes színház. Utolsó riport Major Tamással. 16.05: Rácsos panoptikum. 16.35: Apaság egy estére. Hangjáték. 17.05: Tip-top parádé. 17.30: Látogatás a múltunkban. 18.30: Slágerlista. 19.05: Heavy metal kedvelőink. 19.50: Nótafelvételekből. 20.23: Csillagtűz. Dokumentumműsor. 21.05: A Rádió Dalszínháza. Kálmán Imre: Marica grófnő. 22.45: John Scofield dzsesszgyűjtése játszik. 23.10: Sporthírek. 23.15–0.14: Éjszakai koktél.

BARTÓK RÁDIÓ: 8.25: Radió-lemezeinkből. 9.08: Új kompakt lemezeinkből. 10.00: Hangfelvételek felsőfokon. 11.38: Világhírű előadóművészek szonáta felvételeiből. 12.30: Angol társalgás középhaladóknak. 12.45: Alapfokú német társalgás. 13.00: Kívánságműsor szombaton. 14.00: Zenekari muzsika. 14.50: Népdalkörösök, hangszerkeletések. 15.05: Lemezbörze helyett. 16.05: Robert Merrill operárákat énekel. 16.22: A Rádió lemezalbuma. 17.32: Bemutató – Komolyzenei újdonságainkból. 18.27: Kriszínávrasi madrigál. 19.05: Mindennapi irodalmunk. 19.35: Kapcsoljuk a Zeneakadémia nagyműt. kb. 21.40: Holnap közvetítjük. kb. 22.00: Hangszerszólók. 22.32: Találkozásom a népzenevel. 23.17: A Noszty fiú esete Tóth Marival.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ 7.00: Kezddik a nap: hírek, hírmagyarázatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: A munka világa. 8.35: A hallgatók fóruma. 8.55: Napi kalendárium. 9.00: Hírek. 9.10: Zenei üzenetek. 10.00: Hírek. 10.10: Világ gazdasági magazin. 10.40: Tiszta forrás. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó – hírek. 12.10: Zenei üzenetek. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.20: A hallgatók fóruma. 13.40: Magyar politikai magazin. 14.00: Hírek. 14.10: Világ gazdasági magazin. 14.40: Tiszta forrás. 15.00: Hírek, műsorismertetés, délutáni randevű. 16.00: Hírek. 16.10: A hallgatók fóruma. 16.30: Gondolatforgató. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Csillagok és sávok. 17.45: Nemzetközi hetilapszemle. 18.00: Hírek. 18.10: Magyar- és világhíradó. 18.40: Magyar politikai magazin. 19.00: Hírek. 19.10: Hazai napló. 19.40: Egy hét Kelet-Európában. 19.50: Hétvégi levél. 20.00: Hírek. 20.10: Magyar- és világhíradó. 20.40: Irodalmi program. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Csillagok és sávok. 21.45: Nemzetközi hetilapszemle. 22.00: Hírek. 22.10: Sport. 22.20: Nyugati levél. 22.30: Nyitott szemmel. 22.40: Nyugati folyóirat szemle. 23.00: Hírek. 23.10: Hazai napló. 23.40: Egy hét Kelet-Európában. 23.50: Hétvégi levél. 24.00: Hírek. 0.02: Nemzetközi hetilapszemle. 0.17: Csillagok és sávok. 0.52: Műsorzárás.

TV1: 8.10: Képjóság. 8.15: Tévéoma gyerekeknek. 8.20: Maci Laci első karácsonya. Amerikai rajzfilmsorozat. 8.40: Cimboraság. 9.10: Hangvilla. 9.40: A klinika. NSZK tévéfilmsorozat. 10.25: Hol-mi? Ifjúsági magazin. 11.25: A pécsi körzeti stúdió német nyelvű nemzetiségi magazinja. 11.55: Képjóság. 14.55: Kutyaelet. Olasz film. 16.30: Az angol ház. Angol ismeretterjesztő filmsorozat. 16.55: Van benne valami – Barkochbajáték. 17.40: Betűreklám. 17.45: Jogi esetek. 18.30: Szomszédok. Teleregény. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Borisz Paszternak születésének évfordulójának 3. versével emlékezzünk rá. 20.15: Rebecca. Amerikai film. 22.20: Reklám. 22.25: Vera Chytilová sorozat: Paradicsomi fák gyümölcse. Csehszlovák film. kb. 24.00: Híradó 3.

TV2: 14.00: TV2. 15.00: A sárkány szíve. Angol dokumentumfilm-sorozat. 15.52: TV2. 16.00: Kölyökidő. 16.25: TV2. 17.00: Nyelvtan. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.41: TV2. 19.00: Dempsey és Makepeace. Angol bűnügyi film. 19.44: TV2. 20.20: Rock-stúdió. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Napzárta. 22.15: TV2. 22.20: Tisztogatás. Ausztrál tévéfilm. Kb. 0.10: TV2.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Alf. 9.30: Angol nyelvtanfolyam kezdőknek. 10.00: Francia nyelvtanfolyam.

RTV

10.30: Orosz nyelvtanfolyam. 11.00: A Guldenburgok öröksége. 11.45: Spektrum. 12.35: Testlélek-tudat. 13.35: Hírek. 13.45: Mi. 14.15: Woody Woodpecker. 14.20: Hét menyasszony hét testvérrel. Amerikai westernműsor. 16.00: Gyermekwurlitzer. 16.55: Mini tv-híradó. 17.05: A zene csodás világa. 17.30: Degraasi Junior High. 18.00: Randevű. 18.24: A keresztény kérdései. 18.30: Sport. 19.00: 2x7. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Sport hírek. 20.15: Szórakoztató műsor. 21.20: Annak idején. 22.45: Az erőszak nyomai. Amerikai bűnügyi film. 0.15: Hírek. 0.20: És a háztető a csillagos ég. Olasz western. 1.40: Hírek. 1.45: Ex libris. 2. műsor. 11.00: Sport. 15.55: Művészlexikon. 16.00: Tisztelt ház. 17.00: A kedves család. 17.45: Kinek keltek? 18.00: Alf. 18.30: Osztrák képek. 19.00: Ausztria mai napja. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: A pénz színe. Amerikai film. 22.10: Hírek. 22.15: Rudi Carrel-show. 22.40: Sportriport. 23.10: Az Arany Kamera 25 éve. 1.10: Hírek. 1.15: Ex libris.

SUPER CHANNEL: 7.00: Super B. O. O. S. Vidám gyermekműsor. 11.00: Egyveleg. 15.30: Lányok a magasban. Filmsorozat. 16.30: Dick Powell színháza. 17.30: Coca Cola Eurochart. 18.25: Időjárás-jelentés. 18.30: Ultra sport. 20.30: A nagy völgy. Western családregény. 21.25: Időjárás-jelentés. 21.30: Klasszikus filmek: Egymásnak teremtve. Amerikai film. 23.10: Késő éji horrorfilmek: A kamazsin oljárta. Amerikai film. kb. 0.50–7.00: Egyveleg.

RTL PLUS: 8.00: Konfetti. 8.05: Cubitus. Rajzfilmsorozat. 8.30: Diplodos. Rajzfilmsorozat. 8.55: Nozzles. 9.20: A Jetsonok. Rajzfilmsorozat. 9.45: Klack. Gyermekjátékshow. 10.15: Barkácsolók. 10.30: Teletűk. 11.00: Köszönet Magyarországnak. 12.35: Klasszikusok délidőben. 13.00: Teletűk. 13.25: A mai nap műsorából. 13.30: Ragazzi. 14.15: A postavonat kirablása. Brazil film. 16.00: Jótékonyági rendezvény. 16.10: A Gemini Man. Amerikai sorozat. 17.45: Dirty Dancing. Táncsorozat. 18.15: Outhon elszabadult a pokol. Amerikai film. 19.45: Híradó. 20.15: A. T. A másik talkshow. 21.30: Alfred Hitchcock bemutatja: A férfi egy másik bolygóról. Krimisorozat. 22.00: Dall-As. 23.00: Köpchen in das Wasser Schänchen in die Höli. NSZK-beli erotikus vígjáték. 0.25: Szexi klipek. 0.35: Az erotikus vígjáték. 1.55: Aerobic. 2.00: Műsorzárás.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: Sport és szabadidő. 17.15: Carabine. 17.45: Főzőlecke. 18.00: A világ állatai. Természetfilm-sorozat. 18.30: A jövő géniuszai. 19.00: Asszonyok Afrikája. Sorozat. 19.30: Hírek. időjárás. 19.40: Tortaszeteletés. 20.30: Körözés. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Tv5-klub. 22.40: A kékszemű kis nő. Francia film. 0.10: Éjszakai rakomány. 1.00: Műsorzárás.

SATI: 7.30: Jó reggelt a SAT1-gyell! 8.30: Charlie angyalai. Krimisorozat. 9.25: Horoszkóp. 9.30: Gazdasági fórum. 10.00: Műsorelőzetes. 10.05: Tévébölt. 10.30: Valódi szellemiőrök. Rajzfilmsorozat. 10.50: Kertbarátoknak. 11.00: Nyugdíjas banda. Amerikai filmvígjáték. 12.45: Divatos ötletek. 12.55: A Flintstone család. Rajzfilmsorozat. 13.25: Mister Ed. Vígjátéksorozat. 13.50: A mi kis farmunk. Kalandfilmsorozat. 14.40: Főzőcske. Horoszkóp. 14.50: Nő a folyóban. Osztrák játékfilm. 16.30: Hasznos tudnivalók. 16.40: Music News. Rockzenei körkép. 17.05: Utazási magazin. 17.35: Hírek. Időjárás. 17.45: Nyeremenyes játék. 17.50: A Colby-birodalom. Családsorozat. 18.45: Híradó. Időjárás. 19.05: Batman. Akciófilm. 20.00: MacGyver. Krimisorozat. 20.55: Sport. 21.00: MacGruder és Loud. Krimisorozat. 21.55: Hírek. Sport. Időjárás. 22.05: Edgar Wallace-sorozat. NSZK krimi. 23.35: Tenisz ATP-torna. 1.00: Műsorelőzetes.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ 1. műsor: 8.45: Műsorismertetés. 8.50: TV-naptár. 9.00: Iskolatelevízió. 10.30: Rajzfilmsorozat. 10.55: Műsorismertetés. 11.00: Sa-1 (informatív revü-program) – A Forsyte Saga. 13.00: Családi tévémagazin. 14.30: E. Disney filmciklusából. 16.00: Kiritikuspont. 16.45: Tv-napló I. 17.00: Népzenei műsor. 17.30: Jobb élet. 18.15: A hetedik csoda. 18.25: Élni a természettel. 19.10: Rajzfilm. 19.30: Tv-napló II. 20.05: A mai sport. 20.15: Játékfilm. 21.50: Tv-napló III. 22.05: Nevetetők. 23.05: Sportszombat. 23.25: Angol nyelvű hírek. 23.30: Éjszakai program. 1.45: Hírek. 1.50: A vasárnapi műsor ismertetése. 2. műsor: 8.30: Műsorismertetés. 8.35: Tv-naptár. 8.45: Éjszakai program. ism. 12.00: Ma együtt. Szórakoztató műsor. 12.30: Csillagcsókák. Koncert. 13.00: Sportprogram. 19.30: Tv-napló. 20.10: Műsorismertetés. 20.15: Zenei est. 21.45: Műsorkiegészítés. 22.35: Tv-mix. 22.55: Graham Green meséi. Filmsorozat. 23.45: A vasárnapi műsor ismertetése.

VASÁRNAP

KOSSUTH RÁDIÓ: 8.30: Világóra. 9.00: Helyettem írták... 10.05: Énekszóval, muzsikával. 10.44: Az élő népdal. 10.54: Édes anyanyelvünk. 11.00: Gondolat-jel. 12.20: Harminc perc alatt a Föld körül. 12.50: Vasárnapi jegyzet. 13.00: Radióton korongok. 13.20: Mit üzen a Rádió? 14.10: Művészlemez. 15.10: „Versek egy regényből”. 16.05: Komolyzenei lemezlovas. 17.00: Választó. 18.00: Mese-zene gyerekeknek. 18.40: Radióton korongokról. 18.45: Remekfórk hangszalagon – Karamazov testvérek. 20.39: Filmzene. 20.59: Hiány – Verseit elmondja: Mezey Katalin. 21.14: Országos Népzenei Találkozó. 22.00: Hírvilág. 22.25: A Keller vonósnyégy játszik. 23.31: Régi híres orosz énekesek.

PETŐFI RÁDIÓ: 8.05: A Gyermekrádió bemutatja – Tref, világszám. 8.44: A Magyar Rádió és Televízió gyermekóra énekel. 9.05: Bemutatjuk Marilyn Monroe „Goodbye prima-donna” című lemezét. 9.50: Filmzene. 9.59: A Magyar Rádió Karinthy Színháza – Amikor vezérgazdát voltam. 12.03: Jó ebédhez szól a nóta. 13.05: Mikrofon próba. 14.00: Szerpentin. 15.05: Táskarádió. 16.00–21.00: Poptanzsnya. 21.05: Szobotka Tibor novelláiból. 21.27: Társalgó. 22.22: Dzsessz a 80-as években. 23.15: A heavy metal kedvelőink.

BARTÓK RÁDIÓ: 8.20: Herbert von Karajan vezényli a Berliini Filharmonikus zenekart. 9.24: A kamarazene kedvelőink. 10.05: Új Zenei Újság. 10.50: Eszperantó híradó. 11.00: Új Bach-kantáta lemezeinkből. 12.17: Maria Callas operafelvételeiből. 13.00: Kis magyar néprajz. 13.05: Szemle. 13.30: Sztravinszkij-művek. 14.12: Rockújság – VII. évfolyam 3. szám. 15.07: Glenn Gould zongorázik. 16.05: Gound operáiból. 17.20: Új kompakt lemezeinkből. 18.30: Na maternem jeziku. Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor. 19.05: In der Muttersprache. Német nyelvű nemzetiségi műsor. 19.35: Schubert: g-moll vonósnyégy. 20.00: Donizetti: Az ezred lánya. 21.54: Telemann: a-moll szvit. 22.20: Országok, tájak népzeneje. 22.35: Nevek üregyén. 23.35: Zenei panoráma.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ 7.00: Hírek. 7.05: Földközben. 7.35: Nemzetközi hetilapszemle. 7.50: Műsorismertetés. 7.55: Napi kalendárium. 8.00: Hírek. 8.05: Gondolatok vasárnapi. 8.10: Hazai napló. 8.40: Egy hét Kelet-Európában. 8.50: Hétvégi levél. 9.00: Hírek. 9.05: Napi kalendárium. 9.10: Protestáns világ. 9.40: Irodalmi műsor. 10.00: Hírek. 10.05: A munka világa. 10.30: Gondolatforgató. 11.00: Hírek. 11.05: Élő egyház. 11.55: Napi kalendárium. 12.00: Déli harangszó – hírek. 12.10: Földközben. 12.40: Nyugati folyóirat szemle. 13.00: Hírek. 13.10: Zenei üzenetek. 14.00: Hírek. 14.05: Gondolatok vasárnapi. 14.10: Egy hét Kelet-Európában. 14.20: A politikai gondolkodás története. 14.30: Gondolatforgató. 15.00: Hírek, műsorismertetés, délutáni randevű. 16.00: Hírek. 16.05: A munka világa. 16.30: Zene-szó. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Múlt idő, jelen idő. 18.00: Hírek. 18.10: Magyar- és világhíradó. 18.40: Hobby. 18.50: Párizsi magyar figyelmű. 19.00: Hírek. 19.10: Protestáns világ. 19.40: Történelmünk útja. 20.00: Hírek. 20.10: Magyar- és világhíradó. 20.40: Nyitott szemmel. 20.50: Nyugati levél. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Élő egyház. 22.00: Hírek. 22.10: Sport. 22.20: Hétvégi levél. 22.30: Gondolatforgató. 23.00: Hírek. 23.10: A hallgatók fóruma. 23.30: Hazai napló. 24.00: Hírek. 0.02: Múlt idő, jelen idő. 0.52: Műsorzárás.

TV1: 8.55: Családi torna. 9.00: Kéménynek. Óvodások műsora. 9.20: Az elsüllyedt világok. Francia rajzfilmsorozat. 9.45: Utazás velünk! – Magyarországon. 10.25: Játsszunk bábszínházait! 10.55: Róplabda GÁL. 12.20: Képjóság. 14.35: Képjóság. 14.45: RTV Közösségszolgálat. 14.50: Az akrobatika királynője. Kínai cirksuszfilm. 15.40: Beutréklám. 15.45: Húzzad, húzzad muzsikáson. Folklózenekarok vetélkedője. 16.45: Reklám. 16.50: „A kristálytűkör meghasadt...” Dokumentumfilm. 17.20: A hosszú fehér felhő országa. 18.10: Reklám. 18.15: Delta. Tudományos híradó. 18.45: Reklám. 18.50: Esti mese. 19.00: A HÉT. 20.00: Híradó. 20.15: Néhány perc Kabos Gyulával. Két nászéjszaka története. 20.35: Soha, sehol, senkinek. 22.05: Reklám. 22.10: Telesport. 22.25: Homérosztól Bartókgig. Beszélgetés a 70 esztendő Ujfalussy Józseffel. 23.05: Képjóság.

TV2: 9.00–12.00: Tévémagiszter. 14.00: Képjóság. 14.15: TV2. Benne: Riportok – Időjárás – Zene. Röntgen. 15.00: Szimfónia. Francia tévéfilmsorozat. 16.55: TV2. 17.00: Alljunk meg egy szóval! 17.10: TV2. Benne: Wurlitzer – Abba együttes. – Lant és kard. – Reklám – Riportok – Időjárás. 18.25: Gyerekeknek! 18.50: TV2. 19.00: Bertold Brecht: Galilei élete. Példázat két részben. 22.25: Májusi este. Olasz dalok. Kb. 22.45: TV2. Napzárta.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.05: II. Osztrák Köztársaság. 10.35: Hei körkép. 11.00: Sajtószemle. 12.00: Hello

Austria, Hello Vienna. 12.30: Tájékoztató. 13.00: Randevű. 13.25: Alf. 13.50: Trükkdoboz. 14.10: Egy férfinak nem kell mindig szépné lennie – NSZK filmvígjáték. 15.30: A negyedik király. 15.35: Gyermekek közlekedési klubja. 15.40: Egy keűv vagy három. 16.25: Mini tv-híradó. 16.35: Pumukli kalandjai. 17.00: Slágerlista. 17.50: Ifjúsági magazin. 18.30: A szépség és a szörnyeteg. 19.30: Tv-híradó. 19.48: Sport-hírek. 20.15: En magamról – Alfred Böhm önéletrajzi jegyzetei. 21.15: Víziók. 21.20: Susanne tútká. – Ermanno Wolf-Ferrari egyfelvonásos intrmezzója. 23.10: Teresa Stratas-portré. 0.35: Hírek. 2. műsor: 9.00: Hírek. 9.05: Kulturális körkép. 9.30: Rheinsberg – NSZK film. 11.00: Szereti Ön a komolyzenét? 12.00: Ezer mester-mű. 12.10: SÍ Világkupa – Női óriás műlesiklás. 13.00: Vendégmunkásoknak. 13.30: Képek Ausztriából. 14.30: Sportdelután – Négyesbob VB. 17.15: Idősek klubja. 18.00: Alf – Egy Willie nevű hippi. 18.30: Osztrák képek. 19.00: Ausztria mai napja. 19.30: Tv-híradó. 19.48: Jogi esetek. 20.15: Elvis és én – Amerikai tv-film. 21.50: Hírek. 21.55: PIZZA-expressz – NSZK filmvígjáték. 23.30: Szerelmes történetek – Mirabeau: A kéjenc. 0.00: Sport, jégheki, majd: hírek.

RTL PLUS: 8.00: Li-La-Launebär. Kalandos történetek gyerekeknek. 9.35: Egri csillagok. Magyar film. 11.00: A csonttörő visszatér. 12.30: Klasszikusok délidőben. 13.00: A mai nap műsorából. 13.10: Apám földönkívüli. Családsorozat. 13.30: A Jetsonok. 14.00: Dr. Who. Sci-fi sorozat. 14.30: A légio hülyéi. Francia film. 16.05: Házasság – hátsógondolattal. Amerikai film. 17.45: Művészet és üzenet. 17.50: RTL-Zenerévű. 18.45: Híradó. 19.10: Utazási kvíz. 20.15: Sunshine Raggae Ibiza. NSZK-vígjáték. 21.45: Hírmagazin. 22.20: Prime Time. 22.40: Tutti-Frutti. Erotikus játékshow. 23.35: Crime Story. Amerikai krimisorozat. 0.25: Szexi klipek. 0.50: Tutti Frutti. 1.40: Aerobic. 1.45: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL: 7.00: Super B. O. O. S. gyermekműsor. 11.00: Coca Cola Eurochart. 12.00: Egyveleg. 13.00: Írva vagyon... Vallási műsor. 13.30: Helló Ausztria, hello Bécs! 14.00: Egyveleg. 16.00: Turistamagazin. 16.30: Egyveleg. 17.30: A világ holnapja. 17.55: Időjárás-jelentés. 18.00: Európai üzleti hírek. 18.30: Nemzetközi slágerstúdió. 19.30: Burke törvénye. Bűnügyi filmsorozat. 20.25: Időjárás-jelentés. 20.30: Vasárnapi mozi: Elfecséreltek. Amerikai filmvígjáték. 22.00: Barnaby Jones. Bűnügyi sorozat. Kb. 23.00–7.00: Egyveleg.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: A gyertyabél-árus. 17.15: Rajongók klubja. 18.00: Allatbarát-magazin. 18.30: Bárányhimlő-híradó. 19.00: Hotel. Irodalmi műsor. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Vendégségben Frednél. 20.45: Champs-Élysées. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: 7-ről 7-re. Politikai aktualitások. 23.30: Viva. Kulturális műsor. 0.15: Océaniques magazin. 0.45: Műsorzárás.

SATI: 8.05: A Flintstone család. Rajzfilmsorozat. 8.30: Mister Ed. Vígjátéksorozat. 8.55: Műsorelőzetes. 9.00: Batman. Akciófilm. 9.50: Főzőcske. 10.00: Sport. 10.30: Utazási magazin. 10.55: Vallásos szemlézet. 11.00: Haza – a te dalaid. NSZK játékfilm. 12.30: Megértjük egymást. A kommunikáció története. 12.45: Időutazás. Történelmi vetélkedő. 13.10: Nevelési tanácsadó. 13.20: A mi kis farmunk. Kalandfilmsorozat. 14.10: Az állatok és mi. 14.35: Jégkorong. 17.05: Pisztolyyokkal nem lehet vitakozni. NSZK-olasz-spanyol western. 18.45: Híradó, időjárás. 19.05: A szép és a szörnyeteg. Fantáziasorozat. 20.00: A St. Kathrein-i pástzom. Osztrák népies film. 21.50: Sport. 22.00: Csevely a toronyban. 23.30: Hírek. Sport. Időjárás. 23.40: Tenisz ATP-torna. 1.10: Műsorelőzetes.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Cseh és szlovák nyelvű krónika. 9.25: Műsorismertetés. 9.30: Hírek. 9.35: Rajzfilmsorozat. 10.00: Vasárnapi délidő gyerekeknek. 11.00: Mezőgazdasági műsor. 12.00: Komolyzenei műsor. 13.00: A rémület háza. Filmsorozat. 14.00: Hírek. 14.05: Vasárnapi délután. 16.05: 2000 után. 17.05: Guys and Dolls. Amerikai játékfilm. 18.45: Rajzfilmsorozat. 19.10: Tv-fortuna. 19.30: Tv-napló. 20.00: Akasztottak háza. Drámasorozat. 21.00: Játékfilm. 22.30: Tv-napló. 22.50: Sportszemle. 23.20: Angol nyelvű hírek. 23.25: Éjszakai program. 1.40: Hírek. 1.45: A hétfői műsor ismertetése. 2. műsor: 7.30: Műsorismertetés. 7.35: Tv-naptár. 7.45: Éjszakai program ism. 10.00: Ma a holnapért: műsor a JNH tagjai részére. Játékfilm. 13.00: Sportdelután. 19.30: Tv-napló. 19.55: Műsorismertetés. 20.00: A modern szeszét útörök. 20.55: Tv-mix. 21.10: Szórakoztató zenei műsor. 21.55: Bizonyítások. 22.25: Politikai összetűzések Jugoszláviában a két világháború között. 23.25: A hétfői műsor ismertetése.

Az RTL PLUS, Super Channel, TV5 és SAT1 műsorát részletesen közli a Telehód.

Liptay kimerült – és a kosarasok?

Csepel: öreg csapat nem vén csapat

Ha a vörös Csepel már nem is vezet a harcot, az elmúlt évi bajnok Csepel csapata jelenleg is élen áll a férfi kosárlabda-bajnokságban. A női első BSE vezető edzője után a vasgyáriak trénerét, Liptay Istvánt is a (rész) siker értékelésére kértük fel.

– Bemelegítésként hadd kérdezzem meg: amikor először telefonon kerestem, gyermeke vette fel a telefont, és azt mondta neked, hogy Ön rosszul érzi magát, „lemerül” sétálni. Csak nincs valami komolyabb baj?

– Remélem nincs, de hát kivagyok. Azt hiszem, túlhajtottam magam. Évek óta három ember munkáját végeztem egyedül, ezt bátran leírhatja, mert mindenki tudja. Úgy látszik, elfáradt a szervezetem, és kissé magas a koleszterin szintem is. Ehhez jött a kispadon a hihetetlen sok idegi megterhelés, kimerülés. Voltam már kivizsgáláson, most elvileg szanatóriumban kéne lennem...

– ...és helyette leül a kispadra?

– Le! Abban maradtam a kollégáimmal, hogy egy hetet pihenek...

– A Csepel villámrajtot vett a bajnokságban, sorozatban 11 győzelmet aratott, majd következett három „nagy zakó”. Mivel magyarázza a váratlan vereséget, a hirtelen megtorpanást?

– Túl sok volt már a siker, és a fiatalokkal elszaladt a ló... Önelégültek lettek, nagyképűsködtek, teljesen elbázták magukat. Én viszont nem büntetek, nem szokásom, soha életemben nem büntettem meg senkit. Most sem. Nem akarok kivenni senki zsebéből egyetlen fillért sem.

– Azt lehetett hallani kosaras körökben, hogy Csepelen elfogyott a pénz, a játékosok nem kapták meg az őket megillető juttatásokat. Így volt?

– Ez nem igaz, kifizettünk mindenkinek minden pénzt. Külön prémium ugyan nincs, de a felkészülési juttatást adtuk prémium gyanánt. Jó, jó, nem tagadom: a háttérben voltak olyan hangok, hogy kevés a pénz, máshol sokkal több, de ismétlem, főként a fiatalabbakkal volt probléma. Kicsit megteltek... Nézze, nagyon ritkán szoktunk plusz pénzt is kiutalni, legfeljebb évente egyszer-kétszer.

– Nem lehetett ez azért túlságosan sok! De mégis, mennyi? Például a Csepel-Oroszlány mérkőzésen milyen jutalmat tűztek ki a játékosoknak?

– Budapesten 12 ezer forint járt a győzelemért a csapat számára, nyertünk is. Oroszlányban viszont csak járt volna a 15 ezer forint, ugyanis kikapunk. Így nem kaptak egyetlen fillért sem a kosarasok.

– Mindent figyelembe véve, elégedett végül is csapata eddigi teljesítményével?

– Igen, lényegében igen. Voltak kihagyások, gyengébbre sikeredett produkciók, de összességében azt hozták a fiúk, amire képesek, amit tudnak.

– Várható-e változás a keret összetételében, vannak-e erősítési terveik?

– Igen. Szerződést bontottunk a csehszlovákiai Petr Vojtekkal, tekintettel arra, hogy semmire sem tudtuk használni... Am hamarosan két szovjet kosaras érkezik hozzánk próbajátékra, mégpedig Kijevből. Még a BEK-mérkőzés idején jött létre ez a kapcsolat, bár az ismeretség régebbi keletű. Két tehetséges, fiatal kijevei testnevelési főiskolást várunk.

– Vállalkozna tippelésre? Ki nyeri a bajnokságot?

– Az aranyéremért szerintem a Tungsram, a Körmend, a ZTE és a Csepel vetélkedik majd, annak ellenére is, hogy a ZTE és a Körmend nem kerül be a legjobb négy közé. No és ne feledkezzünk el az Oroszlányról, amely szintén esélyes, ha a rájátszásban otthon van.

– Tapasztalt színvonalemelkedést az eddigi 22 forduló alatt?

– Azt nem mondhatnám. Inkább az az észrevételem, hogy fiatalodott a mezőny, és ez legfeljebb később kamatozhat majd.

– Ez is valami... A Csepel február 21-én a Paksi Atomerőmű ellen kezdő a rájátszást hazai pályán.

Molnár László

Hétfélig sportműsor

Szombat

asztalitenisz: NB I-es forduló, közte a Postás-BVSC férfirangadó, Lumumba u., 10 ó

kosárlabda: Magyar-kupa, női negyeddöntő visszavágók, köztük MTK-VM-BEAC-Gépszev, Hungária krt., 16 ó

Tungsram-Dombóvári VMSE férfi negyeddöntő, Megyeri út, 17.30

labdarúgás: Előkészületi mérkőzések: DVSC-Nagybánya (román), Debrecen 10 ó

Haladás-Oberwart (osztrák), Szombathely, 14.30

öttusa: HungárHotels Rt. Kupa nemzetközi férfi váltóverseny (futás: Olimpiai Csarnok, 9 ó);

lovaglás: Nemzeti Lovarda, 13

röplabda: BSE-Ú. Dózsa női NB I-es mérkőzés, Városmajor, 10 ó

vívás: Férfi párbajtőr-tájékozató, Nemzeti Sportcsarnok, 9 ó

Vasárnap

kézilabda: Magyarország – Jugoszlávia barátságos férfi válogatott-mérkőzés, Kiskunhalas, 11 ó

kosárlabda: Körmend-MAFC férfi Magyar-kupa negyeddöntő, Körmend, 11 ó

röplabda: Magyarország–Idegenlégiós válogatott férfi mérkőzés, Kaposvár, 11 ó

vívás: Első osztályú férfi törverseny, BVSC-terem, 9 ó

Kulissza

Sportberkekben az többnyire vitán felüli, hogy csökkenteni kell az ebből inkább élő, mint ezért maximális hévvel tenniakarók számát. Az egyre gyerebben csordogáló anyagiak mintegy elősegítik ezt a tendenciát, hisz az óvatos leépítések előbb-utóbb elvezetnek a „visszaamatőrösítésig”, amitől oly sokan berzenkednek.

Ebben a helyzetben – éppen az egyéni sportágakban mutatott nemzetközi eredményesség, valamint a lezüllett és lezüllesztett labdajátékok felélesztése miatt – lényeges, hogy a költségvetés sportra fordítható forrásaiból minél több, az úgynevezett élő sportba vándoroljon. S ebből ne kelljen sokat állagmegóváásra, létesítmények működtetésére fordítani, hanem a lehetőségekhez képest, vonzó feltételeket lehessen teremteni az utánpótlás-nevelés területén. Ha már az egyesületeket szponzoráló és valójában elartató vállalatok többnyire csak a felnőtteknek, az NB I-eseknek, az öt így vagy úgy reklámozónak ad.

A központi támogatás összességében olyan kevés, hogy abból nemhogy élni, de még vegetálni sem tudna a magyar sport. De a sportirányítás még árnyaltabb, még behatott elemzésével, a konkurenciák levonásával, a szükséges intézkedések megtételével még megtakaríthatnánk milliókat, amit a

fentebb már említett „élő sportba” lehetne visszajuttatni.

Az új sporthatóság, az OSH tavalyi megalakulása óta 330-ról 75 főre olvadt. Dicséretes csökkenés, ami példát mutathat a majdani kormány számára, hogy elgondolkozzon: lehet, hogy egyes minisztériumokban, országos főhatóságoknál az ilyen-olyan rendű átszervezések után még mindig sokan vannak?!

Ám, az OSH létszámbeli leépítését nem, vagy csak nagyon nehezen követi a többnyire élősdi, az államigazgatásba gondosan elbújtatva beépített megyei sportburokrácia leépítése. Bár a kádárizmus sportkáderei, félve a tavaszi szelek számukra cseppet sem kedvező fuvallataitól, már léptek, vagy éppen helyezkednek: megpróbálnak beépülni a rendszerváltás esetén is valószínűsíthetően talpon maradó sporigazgatásba, sportegyesületekbe – létesítményekbe –, csarnokokba, szabadidőközpontokba, ahol a kádertárs – aki többnyire szintén a szocialista kontraszelekción „édesgyermeke” – még a 24. órában kerít valamilyen helyet.

Feketén-fehéren látszik, hogy egy-egy megye sportéletére érdemi befolyást, hatást gyakorolni objektíve nem képes sportburokratakra nincs szükség. Különösen az egyesületi és szak-

szövetségi önállóság megnövekedése után. Ami pedig a terület állami feladatbontása után jelelnkezik, azt a koordináló szerepkört megyei szinten néhány emberrel meg lehet oldani. S ez nem csupán hipotézis, hanem tapasztalás. Mégpedig történelmi, hiszen a magyar sport 1945 előtti és utáni hős korszakaiban még mozgalomként kezelték a sportot, amely öntörvényei szerint működött, az

úgynevezett irányítás felső-alsó és középső szintjein is többnyire társadalmi munkásokkal.

A létrehozandó önkormányzatoknak – bokros teendőik közepette – javasolom: ebből a szempontból is foglalkozzanak a sport kérdésével. A kristálytisza sportmozgalomhoz való visszatérés során ez a fajta megtisztulás is szükségeltetik.

Bálint György

Gátas gála Budapesten

A kétszeres olimpiai aranyérmes a kétszeres vb-győztes ellen

Tíz nappal a hazai fedettpályás atlétikai szezon csúcspontjának számító Tricotex-kupa nemzetközi viadal előtt egy újabb jó hír: nemcsak a kétszeres, Los Angeles-i és szöuli olimpiai bajnok Roger Kingdom, hanem az ugyancsak kétszeres világbajnok, Helsinkiben, majd Rómában győztes Greg Foster is ott lesz február 18-án a 60 méteres gátfutásban rajtolók között. Egyszóval, a Big Ten-sorozatba tartozó magyar fedettpályás gála versenyigazgatója, dr. Erdélyi Péter második „mecsét” is megnyerte, 24 óra leforgatása alatt előbb a szabadtéri és fedettpályás világcsúcstartó Kingdom menedzserével állapodott meg, majd az örökrangorban ugyancsak előkelő helyet elfoglaló Greg Foster képviselőjével is. Most már biztos, hogy igazi gátas gála lesz Budapesten, még úgy is, hogy a kiszemelt szereplők közül a brit Jonathan Ridgeon lemondta szereplését. Utóbbi csak azért, mert a szigetországi atléta sok jót már nem vár a mostani fedettpályás idénytől, ezért Ausztráliába utazott, ott készül fel a szabadtéri erőpróbákra.

Kingdom és Foster is a február 14-i genovai versenyről jön Budapestre, előbbi dr. Erdélyi kíséretében február 15-én, utóbbi egy nappal később, de mindketten a Róma-Budapest járattal. Kingdom jó ismerősként érkezik, ő már tudja, hogy a Budapest Sportcsarnokban kitűnő pálya fogadja az atlétákat, hiszen 1989 márciusában ezen a „színpadon” nyerte meg a 2. fedettpályás vb 60 méteres gátfutó viadalát.

Aki pénzt ad, az felügyeletet is ad

Kell-e az önállóság a szövetségeknek?

Az 1989 májusától érvényben lévő jogszabály alapján önálló jogi személyeknek számító sportági szakszövetségek és az OSH viszonyáról a sporthivatal illetékes csüörtökön mondta el véleményét az MTI munkatársának. Ezúttal három szövetség képviselője nyilatkozott arról, hogyan értékeli a sportirányításban bekövetkezett változásokat.

Simon Tibor, a sportlövő szövetség adminisztratív igazgatója:

A szükséges adminisztratív utat végigjártuk, de arról, hogy számunkra ténylegesen mit is jelent az önállóság, csak akkor tudok érdemben nyilatkozni, ha megtudjuk, mennyi pénz áll a rendelkezésünkre. Ugyanis mind a mai napig nem ismeretes, hogy az OSH a központi keretből mennyit jut a sportágunknak. Eddig az állami támogatás révén a világversenyekre kellő létszámú csapatot tudunk delegálni. Kérdés, hogy az egyre nehezebb gazdasági helyzetben lesz-e elegendő anyagi forrásunk. Biztos vagyok benne, hogy azok a sportágak, amelyek népszerűségük vagy sikereik révén már korábban kötöttek szponzori szerződéseket, sokkal könnyebben fogják átvészelni az átállás időszakát.

Mennyiben változott meg a szövetség munkája, és az önállóság fényében miben látja az OSH szerepét?

– Az egyetlen nehézséget az okozza, hogy az új helyzetben meg kell ta-

nulnunk magunknak gazdálkodni, könyvelni, számlát vezetni, amit eddig az OSH gazdasági igazgatósága végzett. Ami az OSH szerepét illeti, nem igazán érzem a magyar sportban a sporthivatal jelenlegi helyét. Arra gondolok, hogy a szövetségek jogi önállóságával elméletben az OSH befolyása csökken, viszont a pénzt a hivatal osztja, ennek megfelelően pedig nyilvánvalóan ellenőrzi és elszámoltatja a felhasználást is. Emellett természetesen bizonyos kérdésekben (sportdiplomácia, import beszerzések, stb.) szükség van az állam koordinálására. Mindenesetre tisztább képet majd csak akkor kaphatunk az új sportirányítási rendszerről, ha konkrétan kiderül, milyen támogatásra számíthatunk ebben az évben.

Tolnai Zoltán, a kerékpáros szövetség főtitkára:

– A kerékpárszövetséget az önállóság pozitívan érintette, bár gyökeres változást nem hozott az életünkbe. Kibővült a mozgásterünk szabadabban gazdálkodhatunk, a régi morális köztötségek már nem állítanak annyi akadályt a munkánk elé, megszűnt a rengeteg engedély kérése. Megjegyzem, régebben sem tiltotta meg senki – legalábbis nálunk nem – a kreativitást. A szövetségünknek jó a kapcsolata a hivatallal. Ugyanakkor a kerékpár azon sportágak közé tartozik, amelyeknek nem létkérdés az állami támogatás

mértéke. Mi már évek óta költségvetési fedezetünk nagy hányadát magunk voltunk kénytelenek beszerezni.

Mi volt ennek az oka?

– Az, hogy a magyar sportvezetés soha nem ismerte el a sportágunk szerepét és helyét. A kerékpározás az egyik legnépszerűbb, és ráadásul olimpiai sportág, amelyben rengeteg pénz és lehetőség van. De nálunk csak az úgynevezett szocialista sportágakra fektettek mindig hangsúlyt, amiknek nincsen nagy tömegbázisa és ezzel együtt mezőnyje sem, így könnyebb eredményt felmutatni. Ez a tény is bizonyítja, hogy alapvető gondok vannak a magyar sportéletben. Azt kellene elérni, hogy a vállalatok a sportra fordított támogatást írassák le az adójukból, mert különben nem lesz, aki a sportra áldozzon.

Azt is áldatlan helyzetnek tartom, hogy a szöuli sikerek után, amiben az OSH-nak is elvitathatatlan érdemei voltak, ennyire leépítették és degradálták a sporthivatalt.

Horváth Tibor, az asztalitenisz-szövetség főtitkára:

– Az egyesületi törvény bevezetése óta elég nagy a bizonytalanság a mi szövetségünkkel is, nem mondhatnám, hogy könnyebbé vált a helyzetünk. Elvileg a MOB szerepének növekedésével csak jól járhat a magyar sport, hiszen az OSH és az olimpiai bizottság

egymást kellene, hogy túllicitálja a támogatásban, csak hogy nincs elég pénz.

A szövetség hiába tudná előteremteni a működéshez a pénzt, a devizát nem tudja biztosítani, ehhez mindenképpen állami támogatás szükséges. De aki pénzt ad, az felügyeletet is ad. A baj az, hogy nem tudjuk, milyen központi keretre számíthatunk az idén, és ráadásul a szponzorok is csak az éves mérleg elkészülte után tudnak nyilatkozni a dotálás mértékéről. A konkrét számok hiányában pedig hiába nyújtjuk be a felkészülési tervünket az OSH-nak, ha utóbb kiderül, elképzeléseinket nem tudjuk megvalósítani. Csak a rendelkezésre álló pénz birtokában szabadna éves tervet készítenünk.

– Meg tudnak-e birkózni a pénzügyi elszámolással?

– Mi maradtunk az eddig bevált módszernél, azaz továbbra is az OSH gazdasági igazgatóságát bízzuk meg az elszámolások lebonyolításával. Ez részben kényszermegoldás, hiszen anyagi lehetőségeink nem teszik lehetővé, hogy erre a célra eszközöket szerezzünk be, embereket alkalmazzunk. Még akkor is ez a legegyszerűbb és legolcsóbb megoldás, ha a létszámcsökkentés miatt az OSH-ban sem megy zökkenőmentesen a munka.

Sztárok és milliárdok

Japán betört a sportpiacra is...

Japán virágzó gazdasági és pénzügyi helyzetének köszönhetően a sportéletben is egyre meghatározóbb szerepet tölt be. A sportba áramoltatott mind több pénz hatására a világ leghíresebb sportemberei egyre szívesebben választják versenyek színhelyéül a felkelő nap országát.

A Mainicsi Shimbun napilap felmérése szerint 1985 óta, amikor is a japán jen a dollár árfolyamához képest jelentősen megerősödött, a sportban a pénzdíjak és a hirdetési díjak is nagymértékben megnövekedtek, így a Japánban megrendezett versenyek egyre nagyobb népszerűségnek örvendenek. Míg 1981-ben 41 japán vállalat fektetett tőkét a sportba, tavaly már 155 cég tartotta érdemesnek az atlétikai, tenisz-, golf- és labdarúgó-viadalokat a szponzorálásra, azzal a céllal, hogy javítsák hírnevüket. Ráadásul a földkerekség sztárjainak – a szumóbirkózás kivételével – nem kell attól tartaniuk, hogy a házigazda ország sportolói megtéppázzák babérjaikat. Ime néhány példa a szponzorálásra.

– Miky Tyson, aki vasárnap James Douglas ellen készül megvédeni profi nehézsúlyú ökölvívó világbajnoki címét a 63 ezres Tokio Dome-ban, a hírek szerint 9 millió dollárt kap a fellépéséért, míg kihívójának egymillió dollár üti a markát. Ezen kívül Tyson szerződést kötött a Toyota és a Minolta céggel.

– Ivan Lendl, a világ első számú teniszezője hatéves szerződést kötött 20

millió dollár ellenében a Mizuno sportszergyártó céggel, felbontva tíz éve érvényes megállapodását az Adidas-szal. A Mizuno egyébként szintén megnyerte a maga számára Carl Lewist és a már visszavonult Florence Griffith-Joynert.

– Japánban két teniszeseeménynek a pénzdíja is meghaladja az egymillió dollárt: a tavaszi Suntory és az őszi Seiko versenyekről van szó.

– Az amerikai teniszező, André Agassi tavaly kétnapos bemutatkozó versenyen 220 ezer dollárt kapott kézhez, 20 ezer dollárral többet, mint amennyit a Grand Slam-sorozatba tartozó ausztrál bajnokságon.

– A Toyota autógyár évi hétmillió dollárt áldoz a labdarúgó Szuper Kupa-döntő lebonyolítására.

– Az NEC elektronikai cég lassan egy évtizede a fő szponzora a két legfontosabb tenisz-csapatviadalnak, a férfiak Davis Kupájának és a nők Federation Kupájának.

Torino

Giovanni Agnelli, a Fiat cég elnöke bejelentette, hogy a gyár százezer dolgozója a labdarúgó világbajnokság döntőjének idején szabadnapot kap a házigazdák mérkőzésein. A hiányzó műszakot a munkások a májusi szombatokon dolgozzák le. (Reuter)

Nemzetközi fedettpályás öttusa váltó...

Foghíjas mezőny – papír szerinti szereplés

Talán A legborúlátóbb szervezők sem gondoltak arra, hogy a IV. HungarHotels Rt. Kupa nemzetközi fedettpályás öttusa-váltóverseny már az induláskor amolyan magyar háziversennyé válik. Pedig ez történt. Az előzetes jelentések ellenére ugyanis lemondták részvételüket, illetve bármiféle bejelentés nélkül nem érkeztek meg a nyugatnémetek, a csehszlovákok és a szovjetek.

Így pénteken reggel a hat magyar és a magyar–dél-koreai vegyes csapat mellett a román, a bolgár és az angol trió kezdte meg a kétnapos küzdelmeket. Az első tusa helyszíne a tavalyi világbajnokságra újjépített Fehér úti lőtér volt. A lőpárbajban az együtteseknek az ezer ponthoz 273 kört kellett teljesíteniük, minden kör plusz–mínusz 15 pontot ért. A világbajnok csapat tagjai közül Fábán László állt először lőállásba, s 91 körrel nyitott. Őt követte Martinek János (89), majd a „befejező ember”, Mizsér Attila. Az Ú. Dózsa világbajnoka ezúttal is hozta formáját, csak egyszer hibázott (99), így a trió 1090 ponttal nyerte a számot. Mizsérnél is jobban célzott a váltóban világbajnoki aranyérmét nyert Kálnoki Kis Attila, s a maximális száz körrel a legjobb egyéni teljesítményt érte el.

A lövészet eredménye:

1. Magyarország „A” (Fábán, Martinek, Mizsér) 279 kör/1090 pont;
2. Bulgária (Kuzmanov, Dobrev, Liaev) 277/1060;
3. Magyarország „B” (Balaska, Kálnoki Kis, Madaras Á.) 276/1045.

A második számra a párbajtőrviásra a Nemzeti Sportcsarnokba vonult át a mezőny.

A pengesatában az ezer ponthoz a csapatoknak 57 győzelmet kellett gyűjteniük, minden sikeres asszó plusz 14 pontot ért. A világbajnok magyar A-csapat egyedül a Madaras, Kálnoki Kis, Balaska összetételű magyar B-együttestől kapott ki 7–2-re (Fábán és Martinek 1–1, míg Madaras 3, Kálnoki és Balaska 2–2 győzelmet szerzett), s szoros, 5–4-es győzelmet aratott Románia ellen. A többi találkozót 6–3-ra, illetve 7–2-re nyerte a trió. Így a vívás győztese is az A-csapat lett, igaz, csak egy győzelemmel szerzett többet az Együttesnél.

A vívás végeredménye:

1. Magyarország „A” (Fábán, Martinek, Mizsér) 53 győzelem/944 pont;
2. Magyarország „E” (Dobi, Ács, Katona) 52/930;
3. Magyarország „B” (Balaska, Kálnoki Kis, Madaras Á.) 49/888.

Köszöntjük

ELVIRA

nevű olvasóinkat

E szép hangzású, nyelvészeink által is ajánlott női név eredete vitás. Származtatják a nyugati gót Alahwara névből, amely ma Alwara formában is él. Ennek jelentése: akit az erekle megvéd. Mások szerint az arab-spanyol Elmira alakváltozata.

A Nap kél: 06.59 óraker
nyugszik: 16.58 óraker

A Hold kél: 17.58 óraker
nyugszik: 07.10 óraker

Eső, zápor, hózápor

Csökken a felhőzet. Eleinte még szóróványosan eső, zápor, északkeleten helyenként hózápor is valószínű. Változóan felhős lesz az ég, rövidebb-hosszabb időre csaknem mindenütt kisüt a nap. A gyakran erős északnyugati, északi szél mérséklődik. A várható legalacsonyabb hőmérséklet -1, -6, a legmagasabb 3, 8 fok között alakul.

Újra jár a komp

A MAHART értesíti az utazóközönséget, hogy az Esztergom-Párkány közötti kompjáratát február 12-től, hétfőtől ismét menetrend szerint közlekedteteli.

Eseménynaptár

A francia forradalom egyik jelentős szellemi előkészítője Charles de Montesquieu 235 évvel ezelőtt 1755. február 10-én halt meg.

Az államrend elméletét és a társadalmi élet törvényszerűségeit a „Törvények szelleméről” című fő művében tárta fel, hogy ennek alapján társadalmi reformtervet dolgozzon ki. Másik híres műve a „Perzsa levelek” kora francia tár-

sadalmát bírálta rendkívül szellemes formában.

*

100 évvel ezelőtt 1890. február 10-én született Moszkvában Borisz Paszternak szovjet-orosz költő, regény- és esszéíró, műfordító.

A századforduló jellegzetes orosz művészcsaládjából származott. Eredetileg zenei pályára készült, de tervétől elállt és a moszkvai egyetem történelem-filozófiai karára iratkozott be. Az irodalomban előbb költőnek indult (magyarul Karácsonyi csillag, Kései versek, Északi szél c. kötetek).

Bár az 1960-as évek költői nemzedéke példaképének tekintette, őt magát a szovjet rendszer csupán a műfordítás partjaira sodorta (ennek köszönhető Petőfi verseinek is az orosz tolmácsolása), 1958-ban mint költőt tüntették ki Nobel-díjjal, melyről azonban a poszt-sztalinista diktatúra lemondani kényszerítette. Fő műve, a Doktor Zsivagó sem jelenhetett meg hazájában (1957-Milánó), sőt szerzőjét az írószövetségből is kizárták. Ebből a regényéből 1965-ben az USA-ban D. Lean rendezésében film is készült, melynek zenéje is bejárta a világot.

Dr. Kováts Andor

Ez is parlament

A közelmúltban megalakult szellemi-erkölcsi parlament első nyilvános ülését február 10-én, szombaton 10 órai kezdettel tartja a Fészek Művész Klubban (Budapest, VII. Kertész u. 36.) Haza és haladás ma címmel.

Lottónyeremények

5 találatos szelvény nem volt, a következő hétre átvitt jutalom nettó összege 3 millió forint. A négyesekre 443 452, a hármasokra 1 792, a kettesekre 50 forintot fizetnek.

Felnőttoktatás

A Magyar Felnőttoktatás Egyesület február 7-én megtartotta első közgyűlését. Az egyesület célja az iskolán kívüli és iskolai felnőttoktatás erkölcsi, szakmai és érdekvédelmi támogatása. Alapvető feladatának tekinti a gazdaság tökéletesítéséhez szükséges szellemi erőforrások fejlesztését. Az egyesület három tagozatban fejti ki tevékenységét: az iskolán kívüli, az iskolai, valamint a felnőttoktatók képzésével és továbbképzésével foglalkozó tagozaton. A közgyűlés indítványozta helyi (megyei, városi) tagozatok alakulását is. Az egyesület önkéntes alapon tömöríti az alsó-, a közép- és a felsőfokú felnőttképzésben, átképzésben résztvevő pedagógusokat, vállalati szakembereket és a képzés-, átképzésben résztvevő felnőtt hallgatókat is. Várják a felnőttoktatásban érdekelt szervezetek, intézmények, a felnőttoktatók és a felnőtt hallgatók jelentkezését. Cím: 1134 Budapest, Dózsa Gy. út 136. Dolgozók Gimnáziuma. Telefon: 1203-305.

Mosóporakció

Az MSZP kispesti szervezete február 10-én, szombaton megismétli sikeres mosóporakcióját. A Blopon mosópor 30 százalékos árengedménnyel megvásárolható a XIX. Kós Károly téren, a Vörös Hadsereg út 107. szám alatt, valamint teherautókról a lakótelepeken.

Útlevel és vízum nélkül Jugoszláviába

Montenegrói népviseletbe öltözött táncosok, mimózácsokrokat osztogatva, színpompás felvonulást tartottak pénteken Budapesten a belvárosban, köszöntve Jugoszlávia e déli részének hagyományos ünnepét.

A látványos bemutatót megelőző sajtótájékoztatón a Jugoszláv Idegenforgalmi Szövetség elnöke bejelentette: március 1-jétől a kormány döntése alapján minden külföldi útlevel és vízum nélkül utazhat be Jugoszláviába, egyedül személyazonossági okmányát kell felmutatnia. (Magyar állampolgárok az itthoni rendeletek értelmében csak útlevelemel távozhatnak az országból, személyi igazolványaikat nem vihetik magukkal.) Azzal indokolták a nemzetközi gyakorlatban is példa nélküli döntést, hogy ily módon kívánják felkészülni 1992-re, az egyesült Európára.

A tájékoztatóról is szó volt, hogy az idén tízmillió turistát várnak, jóval többet, mint tavaly, s a várhatóan fokozott érdeklődést a konvertibilis dinár bevezetése segíti. Közölték továbbá, hogy a külföldi turisták, így a magyarok is a határállomásokon 5 százalékos árkedvezményt nyújtó benzintalonokat vásárolhatnak ezentúl. A jugoszláv idegenforgalmi szakemberek szorgalmazzák a két országot összekötő vasúti és közúti hálózat közös korszerűsítését, továbbá a Budapest-Bécs világhiállításba való jugoszláv bekapcsolódást.

Nincs pogromveszély?

Az Állambiztonsági Bizottságnak (KGB) nincsenek olyan konkrét értesülései, amelyek megerősítenék a közeljövőre tervezett pogromok híreit – jelentette a szovjet hírügynökség. Ezzel a közléssel a közvélemény széles köreibben elterjedt aggodalmat igyekeznek csillapítani, ugyanis mind Moszkva, mind a Szovjetunió sok más területe tele van olyan hírekkel, amelyek közeli zsidó-, örmény- és azerbajdzsánellenes pogromokról szólnak. Ezen aggodalmak alátámasztására néhány szervezet, csoportosulás nacionalista színezetű jelszavait hozzák fel. Az utóbbi időkben ismét megélelénkült a fővárosban a fasisztoid orosz nacionalista Pamjaty-szervezet ténykedése, amely állítólag május 5-re nagy antiszemita pogromot tervez. A KGB közlése szerint konkrét tények egyelőre nem erősítik meg ezeket a híreket. Mindazonáltal figyelemmel követik a helyzet alakulását, s megfelelő intézkedéseket tesznek a helyzet kielemezése esetén.

Matiné – népzenevel

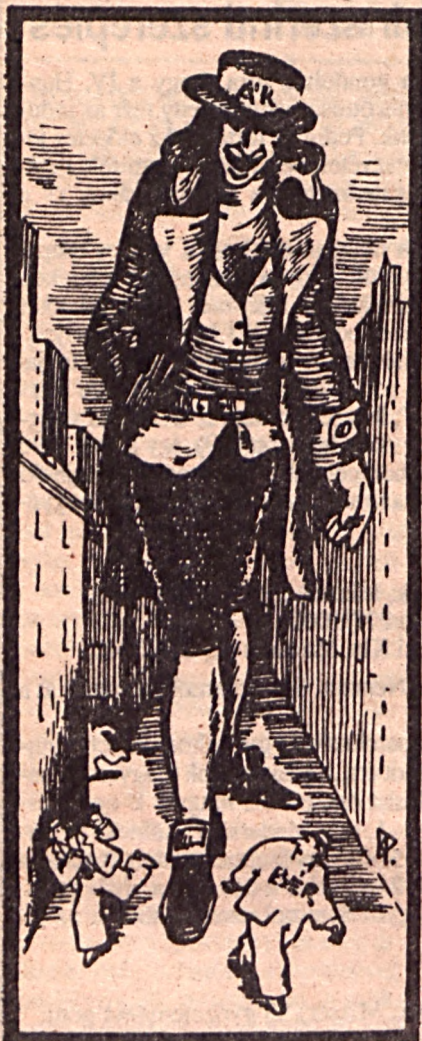
Haraszi Miklós író, az SZDSZ VIII. kerületi (11. vk.) képviselőjelöltje február 11-én, vasárnap 10 óra 30-kor választási matiné rendez a Vörösmarty moziban (Budapest, VIII., Üllői út 4.). Közreműködik: Kútvolgyi Erzsébet, Bródy János, valamint Oláh Tibor és népi zenekara.

Külföldiek címbejelentése

A belügyminiszter rendeletben szabályozta a külföldiek lakcímbejelentési kötelezettségeit. A vízum felvételére nem kötelezett külföldi lakcímét 30 napnál rövidebb idejű magyarországi tartózkodás esetén nem kell bejelenteni.

II. János Pál Mindszentyről

II. János Pál saját kézzel írt levelet küldött Casaroli bíborossal Esztergomba Paskai László bíboros-érseknek. Ebben tisztelettel adózik Mindszenty „rendíthetetlen” személyének, aki „nagyszerű tanúságot tett egyháza iránti hűségéről, amelyet szenvedések árán is megőrzött, s rendíthetetlenségével szép példát adott a katolikusok nagy családjának”. „Nagy pásztorhoz illő méltósággal viselte töviskoronáját, amelyet fejére raktak, és méltó emléket hagyott maga után, hosszú éveken át szenvedve és imádkozva nemzetéért” – hangoztatja a pápai levél, amely utal arra is, hogy Mindszenty alázattal elfogadta VI. Pál pápa döntését, amellyel leváltotta őt az esztergomi érsekségről. A levél azt célozza a Vatikán részéről, hogy lecsendesítse azokat a bírálatokat, amelyek az egyházközponthoz máig érik Mindszenty leváltása miatt. A magyar-vatikáni diplomáciai kapcsolatok helyreállításakor ezek a bíráló hangok most ismét megerősödtek egyházi körökben, noha a fejlemények éppen azt az irányvonalat igazolják, amelyet VI. Pál, II. János Pál és Casaroli bíboros követett e kérdésben.

Mai Gulliver – avagy ár és bér (Rozancev rajza)

Révai Nagy Lexikona

az első két kötet ára: 917,- Ft/db
a 3-5. köteteké: 980,- Ft/db

A Babits Kiadó pótmegrendelést vesz fel a Révai Nagy Lexikona egész sorozatára, a beérkezés sorrendjében, korlátozott példányszámban.

Név: .....

Cím: .....

..... példányban
megrendelem

a Révai Nagy Lexikona kötetét az alábbi címen:

Babits Kiadó
7100 Szekszárd, Pf.: 237.

Megrendelése után a megjelenéssel és fizetéssel kapcsolatos kérdésekről részletes tájékoztatót, valamint befizetési csekket küldünk!

Részletfizetési kedvezmény!

*

Tisztelt Megrendelőnk!

Kiadónk továbbra is garantálja a Révai Nagy Lexikona hat év alatti megjelentetését, s azt is, hogy indokolatlanul nem emeljük a kötetek árát. E nemzeti érték közkinccsé tétele során csak szolid üzleti nyereségre törekszünk.

Sajnos azonban nem tudjuk elhatárolni magunkat a papírárak és a nyomdai műveleti költségek évente egyre nagyobb mértékű emelkedésétől. Reálisan felmértük, hogy ez Önnek esztendőnként fokozódó megterhelést jelent.

Kiadónk vezetősége ezért úgy határozott, hogy felkínáljuk Önnek az általunk vállalható legnagyobb kockázatot!

Ön már most, előre, egy összegben megvásárolhatja a lexikonsorozat valamennyi hátralévő, 4-20. kötetét,

21 500,- Ft-os áron.

Ha az Önhöz már elküldött csekkek egyikét ezen összegre szólóan 1990. március 25-ig kitölti és a pénzt a szokásos módon befizeti, nem lesz tovább gondja a részletfizetésekre, kiadónk törzsvásárlójának számít ezután, és 1994 végéig automatikusan postázzuk Önnek a megjelenő lexikonköteteket.

Gondolja végig és mérje fel, hogy ez Önnek könnyebbé teszi, avagy terhet jelent.

Mi felajánljuk a lehetőséget.

Babits Kiadó

*

Tisztelt Leendő Megrendelőnk!

Ha a Révai Nagy Lexikonát hiába kereste eddig a könyvesboltokban, a könyvárusoknál, s szeretné megrendelni tőlünk a teljes hasonmás kiadást, és egy összegben az egészet kifizetni, *kérjen egy csekken kiadónkiól, s azon adjon fel címünkre*

24 314,- Ft-ot

1990. március 25-ig.

Önnek sem lesz tovább gondja a részletfizetésekkel, s Önnek is automatikusan postázzuk a megjelenő lexikonköteteket 1994 végéig.

Gondolja meg!

Mi Önnek is felajánljuk a lehetőséget.

Babits Kiadó
7100 Szekszárd, Pf.: 237.

VÁLLALKOZÓK FIGYELEM!

Bonyhád központjától
2 km-re, Majoson lévő
közmuvesített
vált állattenyésztési
telepünket

bérbe adjuk

A telep ipari termelő és szolgáltató-
tevékenységre, valamint
raktározási célra hasznosítható.

Fedett alapterület összesen:
3500 m², amely kisebb
egységekre osztható.

Érdeklődni lehet:

Pannónia MgtSz Bonyhád,
Nusser Tamás
műszaki főigazgatóvezetőnél
Telefon: 74/51-204
vagy 74/51-618

APRÓHIRDETÉS

Hosszabb időre bérebe vennék másfél,
két és fél szobás, telefonos lakást a Margit-
híd pesti oldalán. Lehetőleg garázzsal vagy
tárolóhelyiséggel.
Telefon: 06-11-497-559

Hirdetését

telefonon is feladhatja

Budapest	141-4655
Pécs (72)	41-580
Szekszárd (74)	16-277
Dombóvár (74)	66-779
Tolna (74)	40-476
Gerjen (75)	37-060

MEGVAN !!!

Az 505.sz. Ipari Szakmunkásképző
Intézet és Szakközépiskola
KÖZMŰVELŐDÉSI STÚDIOJÁNAK
REJTVÉNYE

**Keresse a
kakukktójást!**

Az alábbi csoportokból "kilóg" egy-
egy fogalom. Melyik és miért?

1	fuvola trombita oboa klarinét fagott	2	kén ólom kvarc higany foszfor	3	Mozart Bach Mahler Strauss Berg
4	Gerevich Aladár Kárpáti Rudolf Keresztes Lajos Kulcsár Győző Piller György	5	Repin Dürer Munkácsy Rodin Rubens		

A megfejtéseket legkésőbb kedden
adják postára nyílt levelezőlapon
a 7101. SZEKSZÁRD Pf.:23 címre.

Írják meg rá: **505-MEGVAN!**

E heti nyerteseink:

Lutz Gyula, Budapest
dr Szabóné Áment Julia
Hörich József, Miskolc
Szabó Ferenc, Pécs
Mihalovics László, Budapest

DÁTUM

A 150 éves pipaszárak

A később haza bölcsének nevezett Deák Ferenc 1840. február 11-én levelet írt az árvízi hajósnak, azaz báró Wesselényi Miklósnak: „Kedves Barátom! Sokáig halasztám válaszomat szíves leveleidre, mert biztos alkalomra vártam, hogy pipaszárakat, melyek már régen nálam vannak, egyúttal elküldhessem, de biztos alkalom nem találtkozt; íme tehát leveletem póstán bocsátom el a pipaszárak nélkül”.

Amennyire én az akkori viszonyokat ismerem, nem volt meggyfávész, Wesselényi sem ragaszkodott fétisként megszokott apró-cseprő tárgyaihoz, tehát a pipaszárak a legvérmesebb számítások szerint is mindössze néhány krajcárt értek. Hogy, hogy nem, a már akkor is tudós államférfi hírében álló Deák mégsem merete őket a bizonytalan postára bízni. Levelében egyébként bőven szól az ellenzék félig titkos, félig nyilvános terveiről, országos sorsdöntő ügyekről, féltve őrzött baráti szükről, Kossuth Lajos anyagi megsegítéséről, szomorú halálesetről, egyszerűen mindenről, ami mások figyelmét jobban fölkelthette, mint holmi pipaszárak.

Azokban a nehéz időkben, amikor a reformkor eszméit szövögették és teljesítették ki, minden bizonnyal gyatra posta lehetett: fontos levelet rá mertek bízni, ám a pipaszárak már nem. Ha a levél eltűnik, vagy elolvassák, az nem baj: a két politikus és a haladás ügyét egyik sem zavarná. Deákot bántotta a dolog, levele végén visszatért a kérdésre, mentegőzött. Majd két hét múlva elküldte a pipaszárakat – Pejacevics gróffal...

#

Fából, textiltől, kőből készült kispasztikák – a természet metaforái. Furcsa tükröt tart, s ezáltal újragondolja alkotójuk az öt körülvevő organikus világot. Huber András munkái csak a hagyományos kifejezőmóddhoz szokott közönséget hökkentik meg, valójában a szabadságnak újabb létekeit vetítik elének. A természetközeli mindennapi élettől, sőt életvitel kellekeitől jut el az örökérvényű magasságig. A kiállítás március 4-ig látható a szekszárdi Babits Mihály művelődési központban.

Kapfinger
András felvétele

Japán hitel

A japán export-import bank 34 millió dollár hitelt nyújt a Magyar Nemzeti Banknak. Az Eximbank és japán kereskedelmi bankok által nyújtott hitel annak a 400 millió dolláros kereskedelem-biztosítási keretösszegnek a része, amelyet Kaifu Tosiki miniszterelnök jelentett be Magyarországon. Az új hitelt az MNB japán beruházási javak vásárlására fordítja majd.

Könyvek Erdélynek

Negyvenezernél több kötetes könyvsegélyszállítmányt indítottak útnak pénteken – a Könyvet Romániának mozgalom keretében – Románia magyar lakta településeire. A küldemény húsz könyvtár alapellátását teremti meg a Marosvásárhely, Gyulafehérvár és Nagyvárad környéki falvakban. A könyvgyűjteményt lemezjátékok, valamint lemezek és egyéb kulturális termékek egészítik ki. A könyvcsomagokat a szakemberek, könyvtárosok bevonásával állították össze, olyan falvakba kerülnek, ahol nincs vagy rendkívül szegényes a magyar nyelvű könyvtárak. A leendő könyvtárakat 1500–3500 kötetesre tervezik. A csomagokat a magyar Máltai Szeretetszolgálat juttatja a helyszínre.

Új lázcsillapító

A Rubophen nevű új láz- és fájdalomcsillapító – amelyet pénteken mutatott be az előállító Chinoin Rt. a szakembereknek – február végén kapható lesz. Hatóanyagát, a világon közismert és használt paracetamolt eddig nem alkalmazta a magyar gyógyszeripar. A recept nélkül is megvásárolható tablettát két változatban, gyermekeknek és felnőtteknek készítik.

Bolgár tervek

Bulgária új kormánya reményének adott hangot, hogy országa hitelezői megértik, könnyítésekre van szükség a központi tevénytársaságok rendszeréről a piacgazdaságra történő átálláshoz. A kormány a válságellenes program kidolgozását tartja legfontosabb feladatának. Felgyorsítják a párttörvény, a sajtótörvény és az új választási törvény kidolgozását. Lépéseket tesznek annak érdekében, hogy ne csökkenjen jelentősen a lakosság életszínvonala. A kormány a költségvetési kiadások csökkentését, az export növelését és az import ésszerű szabályozását, a keményvalutában elszámolt exportszállításokat, valamint a belpiacra szánt fogyasztási cikkek gyártását, a lakossági szolgáltatásokat ösztönzi.

A pénzügyi unió felajánlásával Bonn erős jelzést kívánt adni annak érdekében, hogy az emberek maradjanak az NDK-ban. Ez a javaslat is stabilizációs tényező, olyan, amely helyett a Szovjetunió aligha ajánlhatna fel egy NDK-t stabilizáló programot, nincs is ebben a helyzetben.

Karády Katalin †

Hosszú betegség után elhunyt Karády Katalin, a legendás énekes színésznő, akinek alakja – köztudottan kiadott lemezei révén is – máig elevenen él a köztudatban.

Karbidgáz-robbanás

Magyar sérültjei is vannak az NDK egyik legnagyobb vegyüzemében, a Halle megyei Buna-művekben pénteken bekövetkezett karbidgáz-robbanásnak. A három halálos áldozattal és 25 sérüléssel járó baleset három halottja NDK-állampolgár volt, személyazonosságukat még nem sikerült megállapítani. A 25 sebesült között NDK, magyar és lengyel állampolgárok vannak. Négy sérült állapota súlyos. A baleset oka egyelőre ismeretlen.

Nem gyullad, de üt

A Videoton közli, hogy a gyárban készült TS 6355 típusú 029001-052999 és a 016904-016906 sorozatszámú tévék néhány darabjában a szállítás és tartósabb üzemelés után érintésvédelmi szempontból balesetveszélyes hiba fordulhat elő. Ezért arra kéri a készülékek tulajdonosait, hogy televíziójukat haladéktalanul áramtalanítsák, és a hibát jelezzék a legközelebbi Videoton-szerviznek. A TS 6355 típusú tévékből decemberben és januárban összesen négyezret gyártott a Videoton, valamennyi valószínűleg gazdára is talált. Eddig hárman jelezték televíziójuk hibáját, de feltehető, hogy az érintésvédelmi veszély csak néhány készüléknél fordul elő.

Baker útja

Baker amerikai külügyminiszter moszkvai tárgyalásai végeztével villámátogatást tesz Bulgáriában és Romániában. Washington az elmúlt napokban élesen bírálta a román vezetést, amelyet az ellenzék megfélemlítésével vádol.

Ez is lakásügy?

Sikertelenül ért véget a szovjet csapatok teljes kivonásáról folyó tárgyalások második fordulóját. Dienstbier szerint ennek szociális és humanitárius okai vannak: a Szovjetunió a Prága által megszabott határidőig nem tud megfelelő lakást biztosítani a Csehszlovákiában állomásozó szovjet csapatok katonáinak és családtagjaiknak.

Mai lapunkat

Töttös Gábor szerkesztette

Hétfői

számunkban
olvashatják,

lesznek-e nők
a magyar
hadseregben?

Kiadja a Dátum Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Czákó Sándor. Főszerkesztő-helyettes: dr. Töttös Gábor (külpolitika). Olvasószerkesztő: Gacsályi József és Kis Pál István (belpolitika). Rovatvezetők: Bálint György (sport), Szávai Géza (kultúra), Takács Zsuzsa (szociálpolitika), Wágner Dezső (gazdaságpolitika). Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), Vigh József (Toronto). Felelős kiadó: Bába Iván, a Babits Kiadó alelnöke. Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 74/16-277. Fax: 74/15-275. A budapesti iroda címe: 1023 Bp. Harcsa u. 2. Tel.: 11-52-744. Nyomja az Athenaeum Nyomda Budapest, VII. Lenin krt. 7. Felelős vezető: Szilvák András vezérigazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármelyik hírlapkiadópostahivatalnál, a kézbesítőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, XIII. Lehel u. 10/A. közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj: egy hónapra 200 Ft, negyedévre 600 Ft, félévre 1200 Ft, egy évre 2400 Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN-szám: 0864-9170. Kéziratokat és fotókat nem örzünk meg és nem küldünk vissza!